

Taxa postala
plätti in ungh.
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollar. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET“ a transilvianiai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. RC.

Ara 5 lej

Director responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc, Administrator
delegat si grant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre, Proprietar-
Tulajdonos: Fratarnitas S. A. R.
de Editură, Registrul publicatiunilor
perioadice No. 43, Dos. 889, 1938.
Tribunaul Cluj, Sectia III.

Péntek, március 31.
1939—5699. Niszan 11.
XXII. évfolyam, 74. szám.

A rehabilitált Európa

Ott ültem én is tegnap este a rádiónál, hogy meghallgassam a francia miniszterelnök beszédét, amelyet oly türelmetlen érdeklődéssel várt a felbolygatott világ közvéleménye. Sok, sok millió embertársammal együtt lestem az éther hullámain át-sűrűdő hangokat s miközben cserkésztem a francia állomások között, arra kellett gondolnom, hány estét és éjszakát töltöttem el az elmúlt év alatt ilyen felzaklatott idegekkel a rádió mellett, ama kísértetiesen emlékeztető éjszaka óta, amikor a bécsi rádióba egy érzelmes Strauss-keringő után hirtelen belesivöltött a Hors Wessel-induló vérszagu refrénje. Azóta sem fogy ki a rádió a döbbenetesnél döbbenetesebb meglepetésekből s velem együtt bizonyára sokan vannak, akik már csak félve és belső vonakodással nyitják ki rádió-készüléküket és inkább lemondanak a jólérsült-ség előnyéről, semhogy végigszenvedjék napjaink arcucaspaként ható szenzációit.

Daladier miniszterelnök beszédének már első mondatai után felengedett lelkemben ez a feszültség. Még nem vált tudatossá bennem a szavak értelme, de már úgy éreztem mintha valami lágyan simogatná a szívemet. *A hang volt ez*, Daladier miniszterelnök szelid és nemes baritonja, amely az igazi művész egyszerűségével interpretálta a francia nyelv megejtő muzsikáját. Ő nem mintha a francia nyelv szebb volna az olasznál, vagy németnél, — hát van e zengőbb versezet Göthe, vagy éppenséggel Heine dalainál? — de milyen más volt ez a nyelv és ez a hang, mint aminőkhöz az itóbbi évek emlékeztető rádióbeszédéi révén hozzászoktunk. Ez nem az a rekedtes, recsegő, erőltetett torokhang, amely ahány szor megszólal, kihívásként és fenyegetésként száll a világ felé, ez nem az az öntelt, mesterkelten férfias basszus, amely az antik világ pózában véli megtalálni egy új imperializmus igazolását, ez a hang, amelyen Daladier szólt a világhoz, a szeretet és emberiség hangja volt. Gyöngéd és mégis erőteljes, hajlékony és mégis határozott férfihang, amely függetlenül értelmi tartalmától, már pusztán zenei effektusai-
val is megragadja a lelkeket.

Milyen igaz és emberi volt, amikor Daladier kijelentette, hogy beszédéhez nem szükséges tolmácsolásra, mert egy olyan nyelven szól, amelyet minden ember megért: a szív nyelvében. Meg vagyok győződve róla, hogy azok is, akik egy szót sem értettek a beszéd francia szövegéből, megéreztek, hogy e lágy és melódikus hangok szárnyán jószándék, barátság és biztatás száll a reményét vesztett emberiséghez.

Am a szöveg sem maradt a melódia mögött. Daladier, mint a nagy francia tradíciók hű őrzője és folytatója jelent meg vizsgálhatóság előtt, akiknek a „becsület és szabadság békéjé” hirdette meg. Semmi kérdés, vagy öndicséret, semmi nagyvonalas nem volt ebben a beszédben, mégis hatalmas ereje és nyugalma sugárzott minden mondatából. Nem fenyegetett meg senkit, nem sértett meg és nem becsmérelt a senkit, a beszéd végén mégis pörre voltak vetkőztetve Franciaország ellenségei, akik Daladier szerint azonosak a szabadság és béke ellenségeivel.

Ebben az elvadult világban, amikor a népek és államfők érintkezési nyelve anyanyira eldurvult és utszlívó vált, valóság-
jal balszámkét hat az olyan finom és választékos kifejezésmód, mint amelyet a francia miniszterelnök használt. Ma, amikor a különböző rádióállomások abban versenyeznek egymással, hogy melyik tud nagyobb hatást elérni, amikor a valóság nyil-

Az új angol terv:

Támadás esetén Anglia és Franciaország segítséget nyújtanak Romániának és Lengyelországnak

Daladier beszéde világszerte hatalmas visszhangot keltett

Hitler szombaton válaszol Chamberlainnek

LONDON, március 30. A „Star” diplomáciai levelezője a következőket írja: A szerda esti minisztertanácson megtárgyalás alá kerültek azok a kötelezettségek, amelyeket Anglia Délkelet-Európában kész vállalni. A német sajtó támadásai Lengyelország ellen, másrészt pedig az a tény, hogy Lengyelország vonakodik megemteni a szerződést a kőni Országgal, London azonnali állásfoglalását tették szükségessé. Anglia és Franciaország legújabb védőterve szerint támadás esetén a két nyugati nagyhatalom segítséget nyújtanak Lengyelországnak, mint Romániának, ha ez a két ország kölcsönös segélynyújtási szerződést köt egymással német támadás esetére, hasonlóan ahhoz a segélynyújtási szerződéshez, amelyet egy Oroszország felől jövő támadás eshető-

ségével szemben kötöttek. Ez a szerződés volna az első lépés a megszervezendő béketömb felé.

A Withhall igen optimisztikusan ítéli meg a terv kilátásait és nem kételkedik abban, hogy a terv ebben a megfogalmazásban nem fog visszautasításra találni. Chamberlain minden valószínűség szerint még Beck külügyminiszter Londonba érkezése előtt nyilatkozatot fog tenni az alsóházban Anglia állásfoglalásáról. Jólérsültnek szerint az angol miniszterelnök ki fogja jelenteni, hogy Anglia és Franciaország meg fogják védeni a kis nyugateurópai államokat minden esetleges támadással szemben és segítséget fognak nyújtani Lengyelországnak és Romániának az azokat támadás érni.

Interpellációk ostroma az alsóházban

London, március 30. (Reuter). Az angol sajtó a tegnapi Chamberlain legnehezebb napjának minősíti, tekintettel arra az interpelláció ostromra, amelyben a kormánynak része volt. Az ülés elején már látható volt, hogy az ellenzék erősen felkészült a támadásokra és ezért feszült légkörben zajlott le az alsóház egész tagnaplótűtési ülése. Mindjárt az elején megkérdették a miniszterelnöktől, hogy igaz-e, hogy Lebrun elnök legutóbbi látogatásakor rá akarta venni a kormányt az általános védkötelezettség bevezetésére? Erre Chamberlain azt felelte, hogy erről a bizalmas jellegű megbeszélésről nem nyilatkozhatik. Majd a haderő létszámának alacsony voltát tette szóvá, mire a miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány a területiális haderőt 134 ezerről 170 ezerre emeli és a jövő év végéig ezt a számot megkétszerezi. Ez a felelet nem volt kielégítő, mert az ellenzék ezek után arra volt kíváncsi, hogy megkésztetik-e az expedíciós és a gyarmati haderőt is? Erre a miniszterelnök azt felelte, hogy igen. Ezután arra voltak kíváncsiak a képviselők, hogy vajjon miről fognak tárgyalni Beck lengyel külügyminisz-

terrel? Erre Buttler államtitkár azt válaszolta, hogy „sok mindenről”.

Az angol kormány párt nem akar nemzeti kormányt

London, március 30. (Reuter). 150 kormánypárti képviselő módosító javaslatot nyújtott be Eden, Duff Cooper és Winston Churchill azon javaslat ellen, hogy nemzeti kormányt létesítsenek. A módosító javaslat kimondja, hogy eltérő minden olyan akció, amely a jelenlegi nehéz helyzetben kormányváltást céloz és ezért ez határozottan visszautasított. Chamberlain pozíciója szilárdabb, mint valaha volt és most már felesleges, hogy azokat, akik a kormányt ott hagyták, újra visszavegyék.

Hitler szombaton válaszol Chamberlainnek

London, március 30. Angol politikai körök szerint Hitler kancellár szombati Wilhelmshavenben elmondandó beszédében válaszolni fog Chamberlain Birminghamban elhangzott szavaira. Az egész angol közvélemény nagy érdeklődéssel várja a kancellár újabb kijelentéseit.

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

vanos elferdítése, sok helyen egyenesen nemzeti erénnyé avanzált, ma különösen értékesnek tűnik szemünkben az olyan tiszta és világos okfejtés, mint amely a tegnapi rádióbeszédet jellemezte. Daladier az erőszak és hazugság rendszerével szemben a jog és az igazság felsőbbrendűségét hangsúlyozta ki és nem minden szatira nélkül jegyezte meg, hogy hiába változtatják meg a terminológiát, a szolgaság csak szolgaság, s a nyomor csak nyomor marad. A francia forradalom és felvilágosodás nagy emberi eszményeit, az emberi méltóság és az egyenlőség tiszteletét, az igazság felé való törekvést és a népi szabadságot szögezte szembe a parancsuralmi államok totalitáris, elnyomó tendenciáival.

Nem akarjuk itt lemníni Daladier beszédének politikai súlyát és várható kihatásait. Hinnünk kell, hogy ez a hősiesség-tusnak is beillő beszéd nem fogja eltéveszteni hatását „a becsület és szabadság békéje” érdekében. Am ami felől biztosak vagyunk, az az, hogy ez a beszéd sok száz-

ezer és millió embernek adta vissza veszendő hitét az emberiség jövőjébe és fejlődésébe. Ez a beszéd azt mutatja, hogy nem hunyt még ki teljesen az európai lelkiismeret, hogy vannak még népek, amelyek az erőszak helyett eszmények tiszteltét tekintik legfontosabb nemzeti hivatásuknak és hajlandók ezen ideálok érdekében a legmesszebbmenő áldozatokat is meghozni.

A Daladier beszéd értékes összehasonlításokra adott alkalmat minden jóhiszemű embernek a szembenálló rendszerek belső tartalma és erkölcsi értéke tekintetében. Nem lehet kétséges, hogy ez az összehasonlítás azok javára fog kiútni, akik a világot még az utolsó pillanatban meg akarják menteni a rá leselkedő szörnyű katalizmától és akik meg akarják akadályozni, hogy az európai népek a rabszolgaság jármába és az elnyomatás szegényébe süllyedjenek.

Köszönet Daladiernak, az ismét megtalált emberi hangért és a rehabilitált európai illuzióért. (m. e.)

Az új francia közszellem

A „Baseler Nationalzeitung” párizsi tudósítója tollából közli az alábbi cikket, amely Daladier miniszterelnök szerda esti rádióbeszédével kapcsolatosan jellemző módon adja vissza Franciaország fővárosának megváltozott politikai hangulatát.

„Az elmúlt év szeptemberében szép nyár alkonyodott. „A béke meg van mentve” — hallatszott mindenütt. De kin volt akkor Franciaországban élni, annyira gyászos volt a politikai légkör. Most, márciusban, visszatér egy kemény tél, a béke ismét fenyegetve van s ha sehoh Európában nem létezik már többé az élet utáni vágy, Franciaországból a remény és a bizalom üzenetei jönnek. Franciaországnak ismét van egy magatartása. Befelé és kifelé egyaránt. Daladier kormánya; tulszás volna azt mondani, hogy diktál. A miniszterelnök, aki nem olyan nagy szónok, mint Herriot, nincs hősi figurája, mint Petain marsallnak és aki az átlag francia tipikus képviselője — kezébe vette a gyeplőt, félre tolt a tehetetlen parlamentet és most a kiegyen-súlyozott, egészséges és megértő francia hallhatatlan kvalitásait érvényesíti, azon emberét, aki ellenáll Verdunnál és a Mar-nenál.

Daladier minden reggel kilovagol, majd visszavonul a Rue San Dominiqueon levő hivatalába, ahol kevés embert lát, kevés politikussal találkozik és főleg katonákat fogad, akik különösképpen odaadó munkatársai. Persze van valami kellemetlen érzés abban, hogy ugyanaz a külügyminiszter, aki oly kinosan fáradozott azon, hogy békés kapcsolatokat létesítsen Németországgal, aki a külügyminisztérium éléről leváltotta ezen közeledés összes ellenzőit, az ugynevezett realistákkal, akikről ma kiderül, hogy valódi „illuzionisták” voltak — egyszerűval, hogy ugyanazon miniszter irányítsa ma a védelmi front politikáját a fenyegetett államok blokkjának létesítését, amiről a multban nem akart tudni.

Másrésről azonban Angliában is ugyanazok a miniszterek maradtak meg, akiknek egy sikertelen politika konkluziója képen ki kellene adniok kezükből a kormányt. Az angol miniszterek azonban még ádázabb határozottsággal vezetik a birodalmat, mint ahogy azt mások tennék, mert a vég-sőikig elmentek, hogy megkíséreljék a közeledési lehetőségeket, amelyek kudarcot vallottak. És most felkészülnek a revánzs-ra.

Igaz, Franciaország külügyminiszterének háttérben kell maradnia. A müncheni politika fölött folytatott parlamenti vitában Bonnet egyetlen szót sem szólt és visszahúzódott Daladier mögé. Daladier tudta, hogy a kormány átalakítása új kockázatokkal járt volna. Egy miniszteri barszonszék felszabadulása elkerülhetetlenül maga után vonta volna azoknak miniszteri ambícióit, akik az utóbbi időben rendszeresen adják szavazataikat a kormányra anélkül, hogy cserébe kérhetnének valamit. Ezenfelül Daladier gyorsan akart eljárni. Franciaország bizalommal néz kivételesen intézkedései elé. Az ellenzék harc zaja elnémult. A francia munkás is megértette, hogy az ő hazájáról, az egyéni szabadságok hazájáról van szó.

Ha meggondoljuk, hogy a „müncheniek” magas támogatás mellett mily lendületesen foglaltak állást az orosz-francia kapcsolatok megerősítése ellen — a hangulat-változás különösen érdekesnek tűnik. Pierre Dominique a Republique vezércikkirója és a Szovjetországgal való szövetség egyik ellenzője, a lap legutóbbi számában

CLUJ NYOMASA
PRIMAT

I. Ferenc keresztény császárnak a törökök szultánjával és Richelieu bíborosnak a protestáns eretnek Gusztáv Adolfal való szövetségeiről ír. Oroszország — írja Pierre Dominique — tegnap cári volt, ma bolsevik, holnap új arcúlatára lesz, de Oroszország örök és Franciaország tudja, mennyire kell számolnia az örök valóságokkal.

Amíg Franciaország valóban akadályoztatva van az általános védelmi frontoz való csatlakozásban, ezeket az akadályokat Londonban is el kell távolítani. Franciaország számára nem maradt más politika, mint az ellenállás megszervezésének politikája.

Mióta kellő világosság lett, mióta a franciák nem ringatják többé magukat a Németországhoz való tényleges közeledés lehetőségének illúziójában, a francia öntudat szédületes módon megnövekedett. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy a Róma-Berlin tengely megfélemlítő akciói gyengültek. Franciaország hidegvérrel néz szembe az olasz követelésekkel. Olaszország nem állíthatja befejezett tények elé osztrák és cseh példára. Dzsibuti bármely megérítése háborút jelent, Tuniszé hasonlóképpen. Olaszországnak választani kell tehát a háború, tárgyalások, vagy lemondás között.

A római tárgyalások előreláthatólag lassan fognak előre haladni, miután Daladier szerdán ismételtén kijelentette teljes határozottsággal és világossággal, hogy nemcsak területi, de jogi engedményekre sem hajlandó. Franciaország hajlandó hidat formálni Olaszország számára a nyugati hatalmak felé, de fenyegetések, vagy üres ígéretések hiábavalók lesznek.

Párizsban mindenesetre elhatározottak egy dolgot: aki harcolni fog, azt megsegítik, legyen az akár a Fekete tengernél, vagy a Balti tengernél.

Franciaországban ma nincs aktuálisabb olvasmány, mint Poincaré-nak a háború kitörését megelőző memoárjai. Különösen tanulságosak ezek a kisállamok számára, melyek panaszkozhatnak, hogy nem bíznak eléggé a francia szövetségben. Egy-egy századdal ezelőtt sem léptek be a nagyhatalmak könnyű szívvel a háborúba. De midőn a szerbek hősiessé magukra válták a harcot, felébredtek a nagyok is, akik 1938 márciusában, 1938 szeptemberében végül 1939 márciusában — általános párizsi meggyőződés szerint — utójára vették tudomásul a befejezett tényeket.

— *Öt vádoltja van már a halálos végű temesvári kártyaafférrak.* Temesvárról jelentik: Az Uj Kelet beszámolt már arról a tragikus végű kártyaafférről, amelynek Diaconescu Aurel műegyetemi hallgató esett áldozatává. A diákot reggelig tartó kártyacsata után szóváltás közben agyonlőtte partnere, Stănu Ion adóügynök, aki 470 lej és egy ezüstórát nyert tőle. A gyilkost nyomban letartóztatták, míg az ügyészség eljárást indított a kártyapartnerek és a Terminus kávéház tulajdonosai ellen is. Megállapítást nyert, hogy a társaság „binokli” játszott igen magas tételekben és az elfajult nyereséskedési vágy volt a gyilkosság lelki rugója. Ezért tiltott kártyajáték, illetve annak eltűrése miatt a gyilkos adóügynökön kívül még négy embert helyezett vád alá az ügyészség: Feldmann Ábrahám aradi gyógyszerészt, Jivan Ion tanítót, valamint a Terminus kávéház vezetősége részéről Watz Józsefet és Ardelean Petrut. A pénzügyi hatóságok egyébként elrendelték a gyilkos adóügynök által kezelt Almás községbeli adóhivatali pénztár sürgős rovincsolását.

A Zsidó Távirat

Palesztina

Április 25-ikén Jeruzsálemben összeül a cionista A. C.

A cionista Actions Comité Palesztinában tartózkodó tagjai M. M. Ussiskin elnökléssel értekezletet tartottak, amelynek keretében a londoni Palesztina-konferencia eredményeit vitatták meg. Jeruzsálemi beavatott körök tudni vélik, hogy április 25-ikén plenáris tanácskozásra ül össze a nagy A. C. Palesztina és a cionista mozgalom mai helyzetében rendkívül fontos határozatok várhatóak az A. C.-től, amelynek a cionista mozgalom jövőbeni politikai magatartásáról és feladatairól kell döntenie, tekintettel Anglia Palesztina-politikájára, amelynek körvonalait a közeli napokban fogja leszögezni a kormány.

SCHALOM ASCH: „A LONDONI KONFERENCIA KÖZELEBB HOZTA EGYMÁSHOZ A ZSIDÓKAT ÉS AZ ARABOKAT.” Schalom Asch, a világhírű zsidó író, aki mint a kelet-európai zsidóság képviselője vett részt a londoni Palesztina-konferencián, március 23-ikán Newyorkba érkezett a Queen Mary hajón. Megérkezésekor megrohanták az újságírók és nyilatkozatot kértek tőle a londoni konferenciáról. Schalom Asch kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy a londoni konferencia eredményes volt annyiban, hogy közelebb hozta egymáshoz a zsidókat és az arabokat.

Ugyancsak a Queen Mary-vel érkezett Newyorkba rabbi Meir Berlin, a Mizrahi világszövetség elnöke.

WEIZMANN NYILATKOZIK A TIMES-BEN McMAHON LEVELEÉRŐL. A Times legutóbbi számában nyilatkozatot közöl dr. Weizmann Chaimtól, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnökétől, aki többek között a következőket mondja:

„Az angol birodalom képviselői, akik tagjai a McMahon-Husszein levelek megvizsgálására kiküldött bizottságnak, tegnap közléseiket jelentésükben kijelentik, hogy a levelezés világosan kimutatja, miszerint Palesztinát kivanták annakidején a McMahon kötelezettségei kereteiből, jöhetett „a nyelvezet, amelyben ez a kikapcsolás kifejezésre jut, nem volt olyan határozott és félreérthetetlen a maga megfogalmazásában, mint ahogy gondolták.” Más szóval az angol delegáció mindazon szempontok alapos mérlegelése után, amelyek az arab ügy javára hoztak fel, elvetette a McMahon-kötelezettségek Palesztinára való alkalmazását, amiért oly hosszan és buzgón vetélkedtek az arabok.

A bizottság bizonyos dokumentumokat is megvizsgált a McMahon-levelezésen kívül és olyan konklúziókra jutott, amelyek közelről érintik a zsidó érdekeket. A bizottság csak az arabokat hallgatta meg. A zsidókat nem vonta be tanácskozáiba és nem volt alkalom állást foglalni ezen dokumentumokkal szemben, vagy másokat előterjeszteni.

A bizottság az általa kiválasztott nyilatkozatok megvitatásánál figyelmen kívül hagyta a legfontosabb tény, nevezetesen, hogy a békekonferencián az arab delegáció, amelynek Feisal emir, Husszein király fia volt a vezetője, nem emelt igényt azon ígéret teljesítésére, amelyről az arabok állítása szerint szó lett volna a McMahon-Husszein levelekben. Ellenkezőleg: az arab delegáció az ötös bizottság előtt tett nyilatkozatában kifejezetten kikapcsolta Palesztinát az arab területek függöttségére vonatkozó igényeiből.

A bizottság két tagja, Nuri pasa Irákból és Auni bey Abdul Hadi Palesztinából, maguk is tagjai voltak az arab delegációnak a békekonferencián és jelen voltak, amikor ez a nyilatkozat elhangzott.”

ARAB INTERPARLAMENTARIS KONFERENCIÁT HIV ÖSSZE KAIRÓBA AZ EGYIPTOMI KORMÁNY. Mértékadó körök megerősítik az elmúlt szombaton, a palesztinai arab lapokban megjelent híradást, amely szerint az egyiptomi kormány arab interparlamentaris konferenciát hív össze Kairóba. A konferencián megvitatják a Palesztina-kérdést is, a londoni tárgyalások meghiusulásával teremtett új helyzet szemszögéből.

A TIMES VEZÉRCIKKE WEIZMANN NYILATKOZATÁRÓL. A Times vezércikkét közöl a MacMahon-levelekről, amelyben dr. Weizmann nyilatkozatával is foglalkozik. A lap megállapítja, hogy „egy igen fontos ér-

Memel

A zsidók kivonulása a Memel-vidékről

A Memel-vidék német csapatok által történt elfoglalásával ötezer főnyi virágzó zsidó közösség bomlott fel. Már hetekkel ezelőtt százával vándoroltak ki német nyomásra a memeli zsidók Kaunaszba és Litvánia más városába. A megszállást megelőző napokban további zsidó tömegek vándoroltak ki és március 22-ikén, szerdán, már csak kétezer zsidó volt Memelben és környékén, akik közül az esti órákig 1500-an távoztak el a városból Kaunasz irányába. Az utolsó ötszáz zsidó — főleg munkások és alkalmazottak, akik zsidó ipari és kereskedelmi vállalatoknál dolgoztak — csütörtökön, a kora reggeli órákban hagyta el Memelt az utolsó hat vonattal, amelyek az okkupációs területről elszállították a litván polgárokat. Mint hivatalos litván jelentés közli: „Memelben egyetlen zsidó sem maradt.” Ezzel szemben egyes jelentések arról számolnak be, hogy több zsidó eltűnt. Allitóltag nemzeti szocialista rohamcsapatok fogták el őket az utolsó pillanatban, amikor át akarták lépni a határt. Nagy az aggodalom azon zsidók sorsáért, akiket Memel elsőfokú „gleichschaltolása” alkalmával vetettek fogságba. Több vagyons zsidóról és vezető intellektuálról van szó, akikre „menekülési adót” vetettek ki.

A Memelből elmenekült zsidók legnagyobb része pillanatnyilag Kaunaszban és Schaulenben tartózkodik, nem kevés azonban azoknak száma, akik határmenti falvakon vannak.

Általános becslés szerint százezer litvánosra rug az a vagyon, amit a zsidók Memelben hagytak a németek kezére. E magas összeg magyarázata abban keresendő, hogy csak ingóságjaikat tudták magukkal vinni és nagyobb üzemeiket, dohány, textil és csokoládé gyárakat, valamint nagy angro üzleteket nem tudtak likvidálni és ott kellett hagyni. Az utolsó percben tett azon kísérletek is meghiusultak, amelyek az üzletekben maradt áruk elszállítására irányultak. A teherautókat, amelyek a zsidó vagyonokat vitték Litvánia felé, utközben SA és SS legények tartóztatták fel és Memelbe vitték vissza.

A memeli zsidó hitközség és a többi zsidó szervezetek helyiségeit már szerdán este rohamcsapatok szállták meg. Három zsinagógát teljesen rombadöntöttek. Számos zsidó ház ablakait bezárták és berendezését összerombolták.

Memel elfoglalása a litvániai zsidóknak is nagy gazdasági károkat okozott.

Oroszország

FELFÜGGESZTETÉK AZ OLASZORSZÁGI ZSIDÓK KIUTASÍTÁSÁT? A római rendőrség a napokban beidézte a külföldi zsidók egy részét, így elsősorban az angol, francia, amerikai és svájci alattvalókat és megkérdezte tőlük, meddig akarnak tartózkodni az országban. A rendőrség közölte velük, hogy március 12-ikén volt az a határnap, amikor el kellett volna hagyniuk az országot. Ha azonban még akarnának maradni, akkor meghosszabbítják tartózkodásukat, de csak írásos kérvény alapján. Közölték velük udvarias formában, hogy a szeptemberi törvény ugyan érvényben van, de kellő indoklással a tartózkodást meg lehet hosz-

a jelenti:

vet, amelyet az angol delegátusoknak fel kellett volna említeniük, különös módon kihagytak az ügyről szóló nyilatkozatukból. Erről azonban említést tesz dr. Weizmann lapunkban közölt nyilatkozatában. Késztelenül figyelemre méltó, hogy a békekonferencián résztvevő arab delegáció, amelynek Feisal emir volt a vezetője és amelynek még két arab tagja volt, semmilyen követelést nem támasztott Palesztinára a versaillesi konferencia ötös bizottságában. Bizonyára megtették volna ezt, hogy ha akkor meg lettek volna győződve a követelés jogosságáról erre a területre nézve.”

MIT AKAR TENNI A PALESZTINAI KORMÁNY A HAIFA KÖZELÉBEN LETARTÓZTATOTT 269 ZSIDÓ MENEKÜLTTEL? Biztos értesülések szerint a palesztinai kormány pillanatnyilag annak a 269 Haifában elfogott zsidó menekültnek a sorsát foglalkozik, akik március 22-én illegálisan léptek az ország földjére. A menekültek nagyrésze Romániából jött és közöttük 50 nő és gyermek van. A menekültek 18 nappal partraszállásuk előtt, az Assandu román hajó fedélzetén futottak ki Constanából. A partörök Caesarea közelében feltartóztatták a hajót, mert alapos gyanuokak voltak, hogy a hajó illegális bevándorlókat szállít. A vizsgálat során kiderítették, hogy a hajó egész élelmiszerkészlete kifogyott.

Altalában gyöngülés érzékelhető az olasz zsidóellenes kampány körül. A legtöbb kereskedő ugyanis, aki kifüggesztette az „árja üzlet” jelzőtáblát boltjára, újabbban a táblát bevonta. Azt hiszik, hogy ez azért is történt, mert az ilyen üzleteket maguk az olaszok is bojkottálták. Turimban mindazok a vendéglősök és kávéháztulajdonosok, akik helyiségeikben kifüggesztették a táblát: „Zsidók nem kívánatosak!”, levették ezeket. Ez főleg azért történt, mert zsidó frontarcosok jelentek meg a helyiségekben, mellükön kiütetéseikkel és követelték a táblák eltávolítását. Másnap reggel már ismét „tisztavolt a levegő.”

Annak ellenére, hogy a zsidókat a fasiszta pártból, éppúgy, mint az olasz hadseregéből eltávolították, számos zsidó meghívót kapott, hogy jelenjen meg fasiszta, vagy katonai uniformisban a március 23-tól 26-ig tartó jubileus ünnepségeken.

NAGY TÖMEGEKBEŒ ARAMLANAK AZ OLASZ ZSIDÓK A HATÁROK FELÉ. Az a nagy nyugtalanság és feszültség, amelyben a március 12-iki kiüzetési parancs lejártá után az Olaszországban maradt zsidók élnek az utolsó napok nemzetközi eseményeinek hatása alatt csak növekedett. Ennek a nyugtalanságnak nyomása alatt naponta újabb külföldi zsidókból álló csoportok áramlanak a határok felé abban a reményben, hogy valamelyik szomszédos állam be fogja fogadni őket. Különösen erős a nyomás a francia határ mentén. Közben az olasz államrendőrség ügynökei felkeresik az Olaszországban élő idegen állampolgárságu zsidókat, akiket kikérdeznak kivándorlási szándékaikról. Így az elmúlt hetekben a rendőrség ügynökei számos családot ötször kerestek fel hasonló cézzal.

Amerika

KILENCEZER DOLLART GYŰJTÖTTÉK ÖSSZE NEWYORKBAN A PALESZTINAI SZIMFONIKUS ZENEKAR CEJAJIRA. A newyorki Carnegie Hallban tartott nagyszabású jótékonyági hangversenyen, amelyen közreműködtek Alexander Kipnisz, a híres zsidó basszista, valamint Chemja Vinaver és Josef Levine, kilencezer dollárt gyűjtöttek össze a palesztinai szimfonikus zenekar céljaira.

— *Budapestben betiltották a „Virradat” című lapot.* Budapestről jelentik: A magyar belügyminiszterium a „Virradat” című időszaki lap megjelenését és terjesztését április 4-ig betiltotta. A betiltás a lap március 27-i számában megjelent cikkért történt. A cikk az indoklás szerint veszélyeztette Magyarország külpolitikai érdekeit.

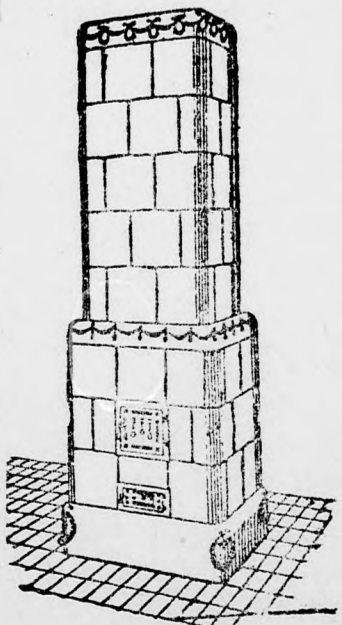
I. osztályu

1939-es új modellek, bistrifai, barumarei és Iris kályhákat, kandallókat raktáron tart **VEZÉRKÉPVISELET:**

Graci kályhás

P. UNIRII
8
UDVARBAN

Tekintse meg a legmoderneoból berendezett mintaraktárunkat. Atrakást, javítást és fayencfalburkolást garancia mellett eszközölünk.

Jámbor Ferenc:

UTAZÁS A TÖRTÉNELMEN ÁT...

(IV) Prágában reggel 9-től 12-ig a német megszállás napján

MÁRCIUS 15. REGGEL 9 ÓRA I

Prága.
Álmodtak az ólmúti vasutasok? Hogy ide még ma délelőtt bevonulnak a német csapatok?

Ide?
Ahol a vasuti portás *e percben* is úgy követeli az utasoktól a jegy felmutatását, mintha még *tegnap* volna?

Ahol a hordár kevesli a borralalót és a cseh rendőr szolgálatkészen int elő taxikat a most érkező utasok elé?

Ahol az uccán olyan barátságosan szaladgálnak fel a sárga villamoskocsik s a boltokban oly nyugalmasan járnak ki-be az emberek?

Egy ur ép most vett magának új kalapot...

Ez a város áll közvetlenül megszállás előtt?

NEGYEDTIZ I

Megy a taxi a szálloda felé... Kiszállók. Kifizetem a sofőrt. Felnézek... A szálloda homlokára e percben zászló roppan fel: kék-fehér-piros cseh lobogó. A szomszéd házra is... a harmadikra is... És már tele a tér cseh lobogókkal.

Valami mégis történt...!

Sarkonfordulok. Szemben a Petschek bank hatalmas palotájának ormáról tíz méter hosszú, vérvörös színű zászló intget le az uccára, közepén hatalmas fekete kampóskereszt. Itt is, ott is cseh lobogók között, széles vörös mezőben egyre több fekete kampóskeresztet lenget a szél. Prágában először.

FÉLTIZ I

A hotel halljában idegesítő csend. Szótlanul, feszesen állnak az ajtó előtt a londinerek. Ott szorong az egész személyzet a portáspult mellett. Az igazgató csapzott haja homlokába hull. Lecsungó hajfürtje végén ott ül egy kövér izzadtságesepp. Tíz perccel ezelőtt indulhatott el tarkójáról s most készülő le hullni az orrára. Lábujjhegyen járnak a vendégek és suttogva váltják a szót.

Persze...! A hall közepén térdigérő csizmában, fekete bricsesz nadrágban, kék ingbluzban, kampóskereszt karszalaggal karján, tizenkilenc-husz éves, szőke prágai német fiú ül, karbatett kezekkel. A pillantása vendégről-vendégre ugrik. *Ezért* beszélnek suttogva a felnőtt emberek.

Az előbb egy papírdarabkát tett le a német fiú a portáspultra. Azóta a hotel direktor halkán és ideges, sürgető udvariassággal szólít fel nehány vendéget, költözzenek ki a szállodából. Másoknak kellene a szobák.

HÁROMNEGYEDTIZ I

Nincs lakásom. A Vencel tér és a Graben egyelőre az otthonom.

Izgatót, riadt emberek forognak egy helyben, tanácstalanul. A feleváros csak most ébred rá, hogy mi készül. A reggeli lapokban szó sem volt Prága megszállásáról. Csak arról írtak, hogy Pozsony elszakadt és hogy Hacha elnök Berlinbe utazott. Reggel hatkor a prágai németek kezükbe kerítették Prága II-öt és azon közölik, hogy órákon belül megérkeznek a német csapatok. De nem mindenki hallgat reggel rádiót és aki hallgat, az is Prága I-et fogja.

Egymástól hallják és nem hiszik. Hogyan? Hiszen cseh rendőrök állnak az uccasarkon, s oldalfelegyeres csehtiszták és katonák sétálnak az uccákon. És mégis...! Az előbb cseh rendőrök járták végig a házakat és valakinek parancsára felszólították a háztulajdonosokat: lobogózzák fel a házakat, mert jönnek a németek.

A csehek kezdik hinni a híhetlent. Valaki felesleg az uccán népvezérnek. — Menjen azonnal mindenki haza. Üritsék ki az uccát. A cseh Prága ne asz-

szisztáljon a németek bevonulásánál!

A csehek mennének is, nem is. Kővé válik az arcuk a tanácstalanságtól. Hogyan menjenek, amikor tele van az ucca hallani és látnivalókkal. Öblös hangon szólalnak meg a tereken elhelyezett mikrofonok. Prága II. beszél németül:

A prágai német asszonyok virággal és zászlócskával gyülekezzenek a venceltéri aszfaltszigeten!

Megtelik az ucca németekkel. Az uttesten rövidnadrágban, apacs-ingben, bőrszujakkal a járulluk német diákok menetelnek. A járdán német felnőttek és gyerekek tolonganak a löportorony felé, valamennyiüknek kezében apró kampóskereszt zászló.

Most galoppban cseh lovasrendőrök érkeznek. Úgy látszik ők tartják fenn a rendet a német csapatok bevonulásánál.

A Deutsches Haus ablakaiban és erkélyein egymás hegyén-hátán szoronganak a prágai németek.

PONT TIZ I

Apró kék autó szalad a Vencel tér sarkára. Tetején hatalmas megafon, bendőjében gramofon. Az autó leáll és a megafon keresztül hirtelen felharsan egy német katonamars, mintha legalább hat katonabanda fujná.

E pillanatban befordul a német hadsereg első katonautója a Vencel térre.

Nagy nyitott autók. Kényelmes faszékeken ülnek a német katonák. Kiváncsian tekintenek körül, mintha valami turista-kirándulásra érkeztek volna...

A cseh járókelőket csak most szállja meg a valóság döbbenete. Legtöbben kitért kezekkel, tátott szájjal állnak, s nem tudják mit cselekedjenek.

Most egymásután ömlenek autók, tankok, páncélkocsik, motorkerékpárok.

A megafon harsogja a pattogó indulókat, a harciszekerek dübörgése a kíséret. Majd új hang vegyül a szimfóniába, jönnek, mint bugó égi madarak tizesével a német repülőgépek.

A csehek megmozdulnak... Lassan húzódnak el az ünnepi terekről a mellékucák felé. Cvikkeres öregur áll a járda szélén, valamit mond csehül, vagy csak az ajkai mozognak idegesen... hirtelen hátrafordul és arculiti a háta mögött álló cseh katonát.

A Vencel tér sarkán a gyalogjárók egy pillanatra üresen maradnak. Fiatal cseh lány rohan az uttest széléig, ahol még mindig ömlenek a bevonuló csapatok. Döbbenetes fejhangon, hisztérikusan visít:

— Pfu, pfu — ordítja a német katonák felé.

Nem telik bele két perc és legalább négyszáz cseh szaladt már össze a kiabáló lány mellé. Öklüket rázzák, kiáltoznak, sirnak, úgy hangzik az egész, mint egyetlen nagy kétségbeesett üvöltés.

A német katonák az autókban, a páncélkocsikban, a tankokban és a motorkerékpárokon meg sem moccannak. Arcizmus sem rándul, nyugodtan fogadják az ellenséges tüntetést.

A cseh tömeg tovább kiáltozik és dönteti a mellét tehetetlen dühében. Most hirtelen az egyik lekapja fejéről a kalapját és sirva, elcsukló hangon belekezd a cseh nemzeti himnuszba. Egyszerre repülnek le a kalapok a fejekről.

A négyszáz cseh a Vencel téren énekel. Üres autótaxi áll meg, a sofőr kiugrik

a volán mellől, lekapja fekete sapkáját és együtt énekel a többivel. Egyre többen jönnek elő a kapualjakból s a mellékucák-ból, az ének nő, dagad s meglelt férfiak szeméből úgy ömlenek a könnyek, mint az eső.

A német katonák, többnyire fiatal fiúk, nem gunyolódnak.

TIZENEGY ÓRA I

Két nagy sárga birodalmi postautó fordul be a Jindriska uccába a főposta felé. Német posta és táviró főtisztviselők ugranak ki belőle. Most „Sipo“ jelzéssel fekete bécsi autobus érkezik. rajta közlekedési rendőrök. A rendőrautó a Vencel tér közepén megáll: csukaszürke ruhába öltözött karesu, két méter magas bécsi közlekedési rendőr ugrik le róla, kezében vékony pálcá, a végén piros jelzőkorong. Egy pillanat alatt a tér közepén terem, egy mozaikkal odébb inti a cseh rendőrt és piros jelzőkorongjával máris dirigálja a forgalmat.

Prágai német asszonyok rohannak hozzá és teletűzdelik a mellét apró virágcsokrokkal.

Még egyre jönnek az autók. Fekete egyenruhás Gestapo tiszt és legénység érkezik. Karjukon kampóskereszt szalag. Műszaki csapatok következnek. Utána motorizált gépfegyveres és golyószórós osztagok. Ugyancsak nyitott autókarakon, szürkészöld uniformisokban és hátyaszzerű esőköpenyben ejtőernyős osztag, repülőgépekre való könnyű gépfegyverekkel felszerelve.

A város felett közben szakadatlanul keringenek a repülőgépek.

FÉLTIZENKETTŐ I

A bevonulás véget ért. Egyetlen német katona sem érkezett lovon, vagy gyalog. Valamennyien motoros járműveken vonultak be. Egész idő alatt egy percre sem állt meg a prágai élet. Egy boltra sem huzták rá a rollót, az ut két oldalán tovább jártak a villamoskocsik, míg közepén a német autók bemasíroztak.

A csehek egy puskát sem süttöttek el. Most azonban egyszerre szaladnak mindnyájan az ismeretlen katona sirja felé. A sir előtt két óriási fákllya lógob levett kálappal, néma csendben állnak a fákllyák körül az emberek.

TIZENKÉT ÓRA I

Még nincs lakásom.

Tíz órakerkeztek meg a német csapatok. Tizenkét órára minden német katona és minden német gép már fedél alatt volt.

Ma a ROYAL slágermozgóban egy izgalmas ban utolérhetetlen filmesemény premierje!
A lázadó hős
Egy skót szabadsághős izgalmas küzdelme hazájáért és szerelméért. A törzsek fellázadnak az elnyomók ellen. Eddig nem látott izgalmas jelenetek sorozata.
Főszereplők: WARNER BAXTER, FREDDIE BARTHOLOMEW és ARLEEN WHELAN.
Hollywood legújabb felfedezettje. Előtte 2 premierhirdető: METRO és FOX.

Balan Nicolae, Erdély metropolitája

és Pop Traian miniszter üdvözlő táviratot küldtek Armand Calinescu miniszterelnöknek

Bucuresti, március 30. Armand Calinescu miniszterelnök a következő tartalmú sürgönyt kapta Nicolae Balan, Erdély metropolitájától:

„Büszkék vagyunk férfias magatartása miatt és szívünk egész melegével üdvözlöljük Excellenciát.”

Dr Pop Traian, az állami leltárminiszter szintén üdvözlő táviratot intézett Armand Calinescu miniszterelnökhez. A távirat szövege a következő:

„Leírhatatlan öröm részemre közölni Excellenciáddal azokat az értesüléseket és megállapításokat, amelyeket kolozsvári utam és kolozsvári tartózkodásom alatt kaptam és tettem. A nemzetnek ebben a fontos pillana-

tában csúcspontján nyilvánult meg a nemzeti együttérzés, a hadsereg tagjaiak izzó hazaszeretete. A nemzet összes fiainak mély hódolata és tisztelete II. Károly király Öfelsége osztatlan bizalma a Excellenciád vezetésével álló kormány iránt. Azok a tartalékosok, akiket szabadságra küldtek, kedvetlenül hagyták el szolgálati helyüket, azok pedig, akiket helyben mozgósítottak, sürgetik, hogy küldjék őket ezredekhez. Az idősebb egyének önként jelentkeznek katonai szolgálatra. A felszerelés kifogástalan, a hangulat lelkes és bizakodó. Az ösztönös támasztással kapcsolatosan az Országárszervezetek férfias magatartásukról tettek tanubizonyosságot, különösen az erdélyi részeken.”

Az előkelő társadalmi osztályhoz tartozó ismeretlen nő holttestét találták meg a fenyveserdő bozótjában

Hivatalos leánykereskedők, vagy az éjjeli mulató vendégei ölték meg az elegánsan öltözött urinőt?

Iasi, március 30. Borzalmas eset tartja izgalomban a város közönségét. Tegnap reggel a Breazu-erdő közelében a bozót alján 20—25 évesnek látszó, elegánsan öltözött urileány borzalmas sebekből éktelenkedő holttestére bukkantak. A halott ruhájának zsebében semmiféle igazoló iratot vagy olyan adatot, melyből személyazonossága megállapítható lett volna, nem találtak. Külseje és ruházata arra enged következtetni, hogy a legjobb társadalmi osztályhoz tartozott. Finom fekete télikabát, ezüstörka gallér, boa, selyemharisnya és majdnem vadonatúj fél lakcipő volt ruházata. Nyakán művészi kivitelű aranyláncon kis aranykereszt, balkeze gyűrűsujján is finomművi aranygyűrű volt, amelyet három rubin és hatalmas briliánsok ékesített, balkezenek csuklóján antik női karakötőra. A bevezetett hatósági vizsgálat két feltevésből indult ki az urinő rejtélyes halálával kapcsolatban.

Az egyik feltevés az, hogy az egyik iasi bárban mulató vendégek — itt látták ugyanis legutoljára az elegánsan öltözött urinőt, akit azonban a mulatóban nem ismert senki — csalták ki, vagy hurcolták el erőszakal-

az erdőbe, ahol erőszakot kíséreltek meg ellene. A nő elszántan védekezett, erre engednek legalább is következtetni azok a súlyos sebek, amelyeket a halott nő testén a tisztiorvos megállapított. A másik feltevés az, hogy a bűntényt hivatalos és jól megszervezett leánykereskedő banda követte el, amelynek tagjai a gyilkosságot megelőző éjjel szintén a iasi mulatóban szórakoztak és rövid idővel azután, hogy az urinő távozott a bárból, ők is fizettek és a mulató előtt várakozó elegáns gépkocsijukkal nyomtalanul eltűntek. A hatóságok széles körben folytatják a nyomozást a szerencsétlen nő merényletnek, illetve gyilkosságának kézrekerítése érdekében.

— Krofta Kamillt letartóztatták? A Le Populaire c. párizsi lap prágai értesülésére hivatkozva, tegnapi számában azt írja, hogy Krofta Kamillt, a prágai kormány volt külügyminiszterét letartóztatták. A prágai lap arról nem számol be, hogy kik tartóztatták volna le Benes egykori segítő társát és mi lenne a letartóztatás oka.

AZ IMPOTENCIA legyőzhető RETON TABLETAKKAL
EGY TUBUS ÁRA LEI 121

enti:

legátusoknak felkülönös módon ki-nyilatkozatukból, esz dr. Weizmann ozatában. Kétség-nyogy a békekonfe-egáció, amelynek e és amelynek még milyen követelést nára a versaillesi gában. Bizonyára ha akkor meg let-velés jogosságáról

A PALESZTINAI KÖZELÉBEN LE- IDŐ MENEKÜLT- szerint a palesz-nyilag annak a 269 menekültnek a sor-ércius 22-én illegá-éjére. A menekültek t és közöttük 50 nekültek 18 nappal z Assandú román ai Constantából. A ben feltartóztatták yanukaik voltak, vándorlókat szállít- ették, hogy a hajó ifogyott.

dékről

akik a rendőrsé-ék, hogy nem tud-ni, egyelőre ígére-utastják őket ki

ezelhető az olasz-ül. A legtöbb ke-egszette az „árja- ujjában a táblát ez azért is történt, aguk az olaszok is ndazok a vendéglő-ök, akik helyisé- a táblát: „Zsidók- ték ezeket. Ez fő- zsidó frontharcosok kben, mellükön ki-ék a táblák eltávo- már ismét „tisztá

zsidókat a fasiszta- olasz hadseregből- zsidó meghívót ka- fasiszta, vagy kato- is 23-tól 26-ig tartó

ARAMLANAK AZ- TÁROK FELE. AZ- eszültés, amelyben- a parancs lejárta- maradt zsidók élnek- zsi- eseményeinek- ett. Ennek a nyug- att naponta újabb- portok ármlanak- nyben, hogy vala- be fogja fogadni- nyomás a franc- az olasz állam- keresik az Olaszor- olgárságu zsidókat- lórlási számdékaik- a rendőrség ügy- szőr keresetek fel

RT GYUJTOTTE- A PALESZTINAI- R CELJAIRA. A- an tartott nagy- gversenyen, ame- nder Kipnisz, a hi- mint Chemja Vina- cezer dollárt gyűj- ai szimfonikus ze-

ták a „Virradat“- jelentik: A ma- a „Virradat“ cí- nését és terjeszté- a. A betiltás a lap- megjelent cikkért- olás szerint veszé- külpolitikai érde-

HIREK

A sékel

1.

A sékel bevezetését és terjesztését az első cionista kongresszus határozta el és tette kötelezővé minden zsidó számára, aki egyetért a bázeli programmal, „közjogilag biztosított otthon létesíteni Palesztinában a zsidó nép részére.”

A sékel a cionista világszervezet tagsági igazolványa. Herzl már annakidején úgy tekintette a cionista szervezetet, mint az urban lévő zsidó államot. Alapítása óta eltelt évtizedek alatt a cionista szervezet keretei megnöttek, jelentőségének tudata behatolt a zsidó nép széles rétegeibe és véghezvitte azt a városokban és falvakban arányosan elcsúszott és foglalkozásával egybenőtt csodát, amelyet a zsidó jisivnak nevezünk: számszerint több, mint egy félmillió zsidó. Így közeledünk a kitűzött célhoz, a zsidó nép felszabadításához saját földjén. Egész bátran mondhatjuk tehát, hogy a sékel jelképe az urban lévő zsidó államhoz való tartozásnak.

A sékel gondolata mélyen gyökerezik a zsidó történelemben. A zsidó közösségi élet első korszakában is ott találjuk már a sékelt, melyet a népszámlálás eszközeként nyilvánítottak.

A sékel hagyománya különösen a második templom korában virágzik ki, amikor is az akkori zsidók minden esztendőben elküldték adójukat Erec Jisrael vallási és nemzeti intézményének fenntartására. Abban az időben nyerte a sékel hakedos, a „szent sékel” nevet. És valóban a nép emlékezetében a templom pusztulása után hosszú ideig a sékel fogalma szent maradt.

Az azt követő évszázadok folyamán a zsidó hitközségek tovább küldték sékeljeiket a Galutból Jeruzsálembe, amely város a nép tudatában változatlanul megmaradt a vallási és nemzeti központnak. Még a XVIII-ik században is szokás volt, hogy „cion követek” zarándokoltak Erec Jisraelbe azokkal a sékelpénzekkel, amelyeket a lengyel, német, olasz és más országok hitközségei küldtek állandóan Erec Jisrael szent intézményeinek fenntartására.

2.

Herzl a sékel megalkotásával összekötötte a modern zsidó Palesztina-gondolatot a nép legszentebb és legszentebb hagyományainak egyikével.

A sékel a zsidó név szavának fokmérője lett Palesztina felépítésében. Hasznos és szükséges, hogy a nemzsidó népek és azok kormányai lássák, hogy a zsidó nép nagyobb része a cionista szervezetben fogott össze és részt is vesz annak munkájában és harcaiban. Minél nagyobb és számosabb a sékel-fizetők tábora, annál nyomatékosabban jut kifejezésre a zsidó nép akarata és készsége az erőfeszítésre és az áldozathozatalra a nagy cél érdekében.

3.

A sékel célja többek között az is, hogy ellassa a Cionista Exekutívát a szükséges anyagi eszközökkel szervezeti és politikai feladatainak elvégzéséhez. De a sékel feladata még a cionista gondolat terjesztése is a nép körében, az ifjúság és a tömegek nevelése áldozatkész munkára és harci készségének fejlesztése az országban és az országért. A nép megszervezése egy öntudatos, tetterős és fegyelmezett táborba, hogy képes legyen a cionista célkitűzést megvalósítani, ugyancsak a sékel feladata. A cionista szervezetnek magába kell foglalnia az egész megszervezett zsidó népet, a Szervezetnek kell alkotnia a Jewish Agency gerincét, hogy tekintéllyel és biztonssággal képviselhesse a zsidó népet a nemzeti otthon felépítésének minden kérdésében.

4.

Minden sékelfizető jogosult a cionista kongresszus delegátusválasztásaiban szavazatát érvényesíteni. A kongresszus, amely a cionista szervezet legmagasabb törvényalkotó testülete, minden két évben ül össze. Minden sékelfizetőnek módjában van szavazatával befolyásolni a cionista munka menetét és ennélfogva osztozik e nagy népmozgalom vezetésének felelősségében, amely népmozgalomban a világ minden táján a zsidók százai vesznek részt.

A cionista szervezeten belül működő összes pártokra az egységes sékel kötelező. A különböző csoportok között fennálló véleménykülönbségek csupán a kongresszusi delegátusválasztások idejében jutnak kifejezésre. Eppen ezért a sékel a leginkább kifejezi az egész zsidóságnak és szabadságmozgalomnak, a cionista szervezetben összefoglalt zsidó népek az egységét.

Napjainkban az a feladat hárul reánk, hogy a zsidó nép törhetetlen akarata a sza-

bad élethez ősi országban, Erec Jisraelben kinyilvánítsuk. Véres támadások pergőtüzében áll a Jisuv. A mandatárius hatalom, amely meghívta a zsidó és arab nép képviselőit, hogy megtanácskozza velük a béke-teremtés módját az országban, olyan javaslatokkal állott elő, amelyekből a Balfour-deklaráció megsemmisítésének szándéka világlik ki és amelyek Erec Jisraelben egy olyan állam megteremtésére vezetnének, ahol a jelenlegi arab többség uralkodnék és ahol mi egy örökös kisebbségi sorsra volnánk kárhoztatva. De a Jisuv és a cionista mozgalom ehhez soha nem adják beleegyezésüket és küzdeni fognak ellene minden eszközzel. Ezért is kell szervezetünknek erősnek lennie és a sékelfizetők millióit képviselnie.

Ezért különösen fontos a sékel terjesztésének feladata ebben az évben. Sikere érdekében sok időt és fáradságot kell áldoznunk.

A sékelfizetők százezeinek taborát, akik eddig a cionista munka és a szabadságharc terhére viselték, (a legutolsó kongresszuson egymillió sékelfizető volt képviselő), most milliós tömegekkel kell növelni.

Amerika külön hajót küld Öfelsége számára, ha meg akar látogatni a new-yorki világkiállítást. Newyorkból jelentik: Gusti professzor, a newyorki világkiállítás román csarnokának kormánybiztosa tiszteletére a kiállítás vezetősége ünnepséget rendezett. A kiállítás elnöke köszönetét fejezte ki Öfelségének, II. Károly királynak a kiállítás iránt tanusított érdeklődésért, Romániának a kiállításban való részvételért. Ki jelentette, hogy Amerika külön hajót küldene Európába, ha Öfelsége a király a kiállítás ideje alatt meg akar látogatni Newyorkot.

Féltékenységi rohamában fejszével támadt a rendőre egy temesvári cipész. Temesvárról jelentik: Schölkheim István 37 éves cipészemester meglátogatta különváltan élő feleségét, akit felszólított, hogy térjen vissza a családi otthonba. Az asszony kiutasította a lakásból férjét, mire féltékenységi rohamában fejszével támadt rá és halállal fenyegette. Az asszony segítségkérésére rendőr érkezett a házba, de a garázda ember őt is megtámadta, majd meg is sebesítette a fejszével. A dühögő cipész olyan fenyegető magatartást tanusított, hogy a rendőr végül is fegyvert használta és egy revolvorgolyót lőtt a hasába. Csak hosszas küzdelem után lehetett megfékezni ezután is a cipészt, akit később kórházba szállítottak. Felépülése után hatóság elleni erőszak miatt a katonai törvényszék elé fog kerülni.

Védekeznek a ragályos betegségek ellen! Dörzsölje be testét valódi Diana sóborszeszszel.

Borzalmas harakirit követelt el egy morfinista parasztagda. Temesvárról jelentik: Bogarszkin Milan 43 éves szerb-szentmártoni parasztagda néhány évvel ezelőtt súlyos betegségen esett át és morfiummal kezelték. A beteg ember annyira hozzászokott a veszedelmes kábítószerekhez, hogy felépülése után is annak rabja maradt. Mindent elkövetett, hogy morfiomot szerezhesen magának és vagyonát is szenvedélyének kielégítésére költötte el. Az utóbbi hetekben már nem tudott kábítószert szerezni magának és ezért gyakori idegrohamai voltak. Tegnap egyedül maradt házában, amikor újabb idegrohamot kapott. A szerencsétlen ember valósággal őrjöngött, majd a konyhába rohant, egy hatalmas kést vett elő és azzal egyetlen metszéssel felhasította a gyomrát. A vágás olyan mély volt, hogy azon át a fontosabb belső szervek kifordultak. Mire családja hazatért, a gazdát hatalmas vértócsában, holtan találta meg. A borzalmas öngyilkosság híre az egész Bánságban nagy feltűnést keltett.

Sabbat Haggadol-istentisztelet. A kolozsvári ortodox zsidó hitközség Paris uccai nagytemplomában szombaton fél tizenegy órakor a rendes szombatit istentisztelet keretében Glasner Akiba főrabbi prédikációt fog tartani. A hitközség tagjai ezuton is felkértek a minél számosabban való megjelenésre.

Április elsején kezdődik az iskolák husvéti vakációja. Bucurestiből jelentik: A Rador távirati iroda jelentése szerint mind azok az iskolák, amelyek mellett benakások működnek, március 31-én, pénteken délben kapják ki a husvéti vakációt. A többi iskolák vakációja április 1-én, szombaton délben kezdődik, kivéve a háztartási iskolákat, ahol a gyakorlati oktatás április 6-ig tart.

Másfélmillió lej adóhírszággal sújtották a resicai gázgyárat. Temesvárról jelentik: A kerületi pénzügyi vezérfelügyelőség feljelentés alapján vizsálgatot folytatott a resicai gázgyár ügyvezetését és elszámolását illetően. A vizsálgat eredményeképpen a pénzügyi közegek megállapították, hogy a gázgyár bizonyos kereskedelmi tételknél kivonta magát a kötelező adók fizetése alól és ezáltal megkárosította az államot. A megállapításokról jegyzőkönyv készült, majd a vezérfelügyelőség 1.419.040 lejnyi pénzbírsággal sújtotta a gázgyár vezetőségét. A kihágási jegyzőkönyvet jóváhagyás céljából beterjesztették a pénzügyminisztériumnak.

Halálos szerencsétlenség napja a Bánságban. Temesvárról jelentik: A Bánságban tegnap két különös halálos végű szerencsétlenség történt. Nagykomlós községben Müller János gazda kutjában Cristea Toma öreg csavargó holttestét találták meg. A csendőri vizsálgat megállapította, hogy a részeges csavargó pálinkát koldult a gazdáktól, amikor pedig már nem kapott italt, elkeseredésében vízzel akarta szomját oltani. Mélyen a kut fölé hajolt, hogy vizet merjen magának, de elvesztette egyen súlyát és a kutba zuhant, ahol megfulladt. Zombolyán Merzsin Borbála fiatal cigányasszony a zombolyai cigánynegyed nyitott kutjából akart vizet meríteni, de a testi megerősítés következtében epileptikus rohamot kapott. A beteg asszony elvesztette eszméletét és a kutba zuhant, ahol nyomban megfulladt. Az orvosi vizsálgat megállapította, hogy már évek óta epilepsziában szenvedett.

Megszökött a temesvári vasúti vendéglő főpincére. Temesvárról jelentik: Ciupalá Manole vendéglős, a temesvári vasúti vendéglő bérője feljelentést tett a rendőrségen Gui Ion nevű főpincére ellen, aki 10.000 lejt kasszított tőle és megszökött. A főpincére a megnövekedett vasúti forgalom egyik napján 10.000 lej „lözungot csinált”, ezzel az összeggel azonban nem számolt el főnökének, hanem kihasználva az induló vonatok közelségét, nyomtalanul eltűnt. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a szökevény letartóztatására.

Az Erdélyi Enciklopédia kiadásában a napokban hagyja el a sajtót Szemler Ferencnek, a kitünő fiatal költőnek és tanulmányírónak „Más csillagon” című könyve. Ez a mű először nyújt képet arról a mélyenjáró változásról, mely az erdélyi nagyarás tudatában husz év alatt lezajlott. Az a gyanutlan önbizalom és felhőtlen biztonságérzet, mely minden uralkodó nemzet külleltének a sajátja, az erdélyi magyarság öntudatában a kétség és csökkentétkütség gyöttrő érzéseinek adott helyet és nem utolsó sorban valami hideg józanságnak, mely élesen szembefordulva egy nagyvonalu romantikus eszmével, az apró feladatok megoldásában látja a maga hivatását. Szerző az avatott lélekelemző és essay-író eszközeivel kutatja a többségi és kisebbségi lelkiállkat különböző és egymást mégis oly fájdalmasan kiegészítő elemeit s azt a módot, ahogyan az erdélyi magyarság többségi tudata átfordult a kisebbségi csillagképebe. A jó papíron, Mattis Teutsch Waldemar borítólappal megjelenő kötet ára 100 lej. Kapható minden könyvkereskedésben.

Csang-Kaj-Sek ellen-offenzívába kezd

Tokió, március 30. Arita külügyminiszter ma felkérte az angol, francia és amerikai nagyköveteket, hogy pénteken délelőtt keresék fel őt különböző diplomáciai kérdések megbeszélésére.

Tokió, március 30. A japán fővárosban elterjedt hírek szerint Csang-Kaj-Sek marsall Sianfultól északra ellentámadásba akarja vinni a kínai csapatokat. Az ellenoffenzívának állítólag politikai céljai volnának, amennyiben Csang-Kaj-Sek a demokratikus államok bizalmát igyekszik helyreállítani Kína katonai erejével szemben. Japán politikai körök azonban kétségbe vonják, hogy Csang-Kaj-Sek marsall rendelkezik a támadás keresztülviteléhez szükséges eszközökkel.

ZSIDÓ KATONAK PÉSZACHI EL-LÁTÁSA. A kolozsvári ortodox hitközség, mint ismeretes, évről-évre gondoskodik a helyorségben szolgáló katonák pészachi élelméről. Ezidén azonban, amikor előrelátóhatóság a rendesenl nagyobb számban fognak igénylők jelentkezni, technikailag is lehetetlen ezt az ellátást lebonyolítani. A hitközség vezetősége ezért arra kéri a tagokat és híveket, hogy igyekezzenek egy-egy katonát asztalukhoz meghívni a pészachi ünnepek minden napjára. Azok, akik szívesen tesznek eleget ennek a zsidó kötelességnek, ebbeli szándékukat jelenték be az ortodox hitközség irodájában. (Telefon 35-35). Ezzel kapcsolatban az Ortodox Zsidó Központi Iroda is országos vonatkozásu közleményt ad ki. Eszerint az iroda, mint minden évben, ezidén is interveniált az illetékes katonai főhatóságoknál a zsidó katonák pészachi szabadsága ügyében. Az illetékes katonai hatóságok a pár héttel ezelőtt történt intervenció alkalmával ezuttal is ígéretet tettek a kérés kedvező elnézésére. A közbejött koncentrációk miatt azonban ennek végrehajtására aligha kerülhet sor. Miért is az Ortodox Központi Iroda arra kéri a vidéki zsidó katonák hozzátartozóit, gondoskodjanak a katonák pészachi ellátásáról, minthogy a tömeges bevonulások miatt az egyes hitközségek képtelenek a zsidó katonák pészachi ellátását biztosítani. Ez a körülmény természetesen nem érinti a kolozsvári zsidó katonák ellátására irányuló akcióit és a családok, akik komolyan veszik a „Kol dichfin” hagyományát, jelentkezzenek az ortodox hitközség irodájában.

Házasság. Mátyás Jóni Cluj és Kohn Gyula Budapest április 2-án tartják esküvőjüket Budapesten. Sürgöncim: Kohn, Diós ucca 3.

A Zs. N. Sz. Olvasóköriében (I. Maniu 2) széderestély lesz megtartva. A husvéti ünnepre előjegyzéseket elfogad Falk Imre telefonon is, 20-94.

Sulyos visszaéléseket leptegetek le a lippai adóhivatalnál. Temesvárról jelentik: Tautu Vasile kerületi pénzügyi vezérfelügyelő rovincsolást tartott a lippai adóhivatalban, ahol sulyos visszaéléseket lepegett le. A vizsálgat eredményeként Darlea Petru, Steici Petru, Stănescu Traian és Cioclov Ion adóhivatali tisztviselőket azonnal hatállyal felfüggesztették állásukból, egyben pedig bünvádi eljárás indult ellenük. A vezérfelügyelőség közgei folytatják a lippai adóhivatal elszámolásainak rovincsolását.

Fraternitas S. A. R. de Editură, Cluj
Bilanț, încheiat la 31. Decembrie 1938.
Activ: Numerar 4.578.—, mobilier 45.088.—, mașini și instalațiuni de tipografie 872.143.—, valoarea ziarului „Uj Kelet” 750.000.—, debitori 491.303.—, activ tranzitor 10.843.—, pierdere netă 344.646.—. Total: 2.518.601.
Pasiv: Capital social 2.000.000.—, rezerve pt. creanțe dubioase 52.000.—, creditori 378.866.—, efecte de plată 68.500.—, pasiv tranzitoriu 19.235.—. Total: 2.518.601. Cluj, la 31. Decembrie 1938. — Consiliul de Administrație.
Tiraj mijlociu al ziarului în cursul anului 1938.: 7200 exemplare.

Mindenféle divatos, tartós, legújabb fazonu

Megkezdjük a husvéti olcsó cipővásárt

olcsó CIPŐ husvétra

Casa de Incăltăminte cipőüzlet

Cluj, Reg. Ferdinand 25.

(Pascuval szemben.)

Jusson mindenkinek

Minimum 50 gram bani, 50 gram bani, 50 gram bani.

Postrestante nemények ut

Cluj, márc közölte az u április elsejé következő:

Egyszerű l dékre 7 lej, vidékre 9 lej helyben 11, v levél helyben gramig helyb gramos helyb gramig helyb

Egyszerű p dékre 4 lej, vidékre 1 lej és vidékre 7

Üdvözölő ké lej, bármilyen ben és vidékr

Névjegyek formulákkal v és vidékre 1, 3 lej.

50 gramig lej, 100 gramig 2, 500 gramig 7, 751-1000 gr dékre. 1 kilog magnak szám

100 gramig lej, 251-500 mig 7.50, 751-2000 gramig számítják a k

Száz gramig 101-250 gran 251-500 gran 501-750 gran 751-1000 gra Egy külön felb ria lép' életbe

250 gramig 500 gramig h 750 gramig h 1000 gramig h

100 gramig 251-500 gran

Az ajánlott vidékre 8 lej.

Az express dékre 11 lej

Tizezer lej dékéért 3 lej, minden továb 1 lej illeték

Kétszáz lej lej, 1000 lejig

A postautu minden 100 le től 10.000 lej 10.001-20.000 lej, 20.001-50.001-100.000 lej 500 eze bani.

A címzett 1 lej, 201-10 5 lej, 5001-10 összegnél 20 l

A nyomtatv kézbesítése 20 lej, vidékre helyben 12, gramig helyb gramig helyb gramig helyb gramig helyb

ek ellen- a kezd

ta külügyminiszter Francia és amerikai... kelen délelőtti keres- lomáciai kérdések

PÉSZACHI EL-

ortodox hitközség, vre gondoskodik a onák pészachi élel- n, amikor előrelát- bb számban fognak... kailag is lehetet- litani. A hitközség a tagokat és hi- egy-egy katonát pészachi ünnepek k szívesen tesznek telességnek, ebbeli az ortodox hitköz- 5-35). Ezzel kap- Központi Iroda is zleményt ad ki. den évben, ezidén katonai főhatóság- szachi szabadsága onai hatóságok a intervenció alkál- ttek a kérés ked- ott koncentrációk... hajtására alighá Ortodox Központi ó katonák hozzá- ó katonák pészachi megbeszélések a képtelenek a átását biztosítani. esen nem érinti a látására irányuló komolyan veszik nyát, jelentkeze- rodájában.

Cluj és Kohn tartják esküvő- im: Kohn, Diós

ben (I. Maniu 2) A husvéti ün- Falk Imre tele- leptestek te a svárról jelentik: zügyi vezérfel- a lippai adóhi- zéléseket leple- nyeként Darleaescu Traian és tviselőket azon- ták állásukból, rás indult elle- zözegei folytat- számolásainak

Editoria, Cluj Decembrie 1938. Grafie 45.088.—, 872.143.—, 750.000.—, de- zitor 10.843.—, total: 2.518.601. —, rezerve pt. reditor 378.866. asiv tranzitoriu Cluj, la 31. De- n Administratie. cursul anului

svétra

üzlet nd 25.

Április elsején lépnek életbe az új postai illetékek

Megjelent a hivatalos lapban az új díjszabás

Cluj, március 30. A Hivatalos Lap ma közölte az új belső postafiókárát, amely április elsején lép életbe. A postatarifa a következő:

Egyszerű levelek Egyszerű levél 20 gramig helyben 5, vidékre 7 lej, 21-50 gramos levél helyben 7, vidékre 9 lej, 51-100 gram közötti levél helyben 11, vidékre 13 lej, 101-250 gramos levél helyben 21, vidékre 23 lej, 251-500 gramig helyben 37, vidékre 39 lej, 501-750 gramos helyben 51, vidékre 53 lej, 751-1000 gramig helyben 69, vidékre 71 lej.

Egyszerű levelezőlapok Egyszerű postai levelezőlap helyben és vidékre 4 lej. Katonai lev. lapokra helyben 2, vidékre 1 lej. Válaszos levelezőlap helyben és vidékre 7 lej.

Képeslapok Üdvözlő képeslapok helyben és vidékre 4 lej, bármilyen más szövegű képeslapok helyben és vidékre 5 lej.

Névjegyek Névjegyek vagy nyomtatványok üdvözlő formulákkal vagy részvételfeljegyzéssel helyben és vidékre 1.50, bármilyen más szöveggel 3 lej.

Nyomtatványok 50 gramig helyben és vidékre 1.50 lej, 51-100 gramig 2.50, 101-250 gramig 4.50, 251-500 gramig 7.50 lej, 501-750 gramig 10.50, 751-1000 gramig 13.50 lej helyben és vidékre. 1 kilogramon felüli nyomtatványt csomagnak számítanak.

Könyvek 100 gramig 1.50 lej, 101-250 gramig 2.50 lej, 251-500 gramig 4.50 lej, 501-750 gramig 7.50, 751-1000 gramig 10.50 lej, 1001-2000 gramig 16.50 lej. Ezenfelül csomagnak számítják a kiadományt.

Kis csomagok Száz gramig helyben 10, vidékre 15 lej, 101-250 gramig helyben 12, vidékre 17 lej, 251-500 gramig helyben 14, vidékre 19 lej, 501-750 gramig helyben 16, vidékre 21 lej, 751-1000 gramig helyben 18, vidékre 23 lej. Egy kilón felül a rendes csomagzállítási tarifa lép életbe.

Üzleti levelek (hártie de afacerii) 250 gramig helyben 5, vidékre 6 lej, 251-500 gramig helyben 8, vidékre 9 lej, 501-750 gramig helyben 11, vidékre 12 lej, 751-1000 gramig helyben 14, vidékre 15 lej.

Arumintaküldemények 100 gramig 3 lej, 101-250 gramig 6 lej, 251-500 gramig 9 lej.

Ajánlasi díj Az ajánlott küldemények díja helyben 5, vidékre 8 lej.

Expressküldemények illetéke Az expressküldeményekért helyben 10, vidékre 11 lej kell fizetni.

Pénzeslevelek díja Tízezer lejig minden ezer lejért vagy töredékért 3 lej, tizezer lejen felüli összegnél minden további ezer lejért vagy töredékért 1 lej illeték fizetendő.

Utánvételezési illeték Kétszáz lejig bezárólag 1 lej, 500 lejig 3 lej, 1000 lejig 5 lej, 1000 lejen felül 10 lej.

Postautalványok díja A postautalvány 3 lejbe kerül, 5000 lejig minden 100 lej után 1 lej az illeték, 5001 lej-től 10.000 lejig minden 1000 lej után 5 lej, 10.001-20.000 lejig minden 1000 lej után 3 lej, 20.001-50.000 lejig ezrenként 2 lej, 50.001-100.000 lejig ezrenként 1 lej, 100 ezer lej fölött 500 ezer lejig minden ezer lej után 50 bani.

A címzett által fizetendő díj 200 lejig 1 lej, 201-1000 lejig 3 lej, 1001-5000 lejig 5 lej, 5001-10.000 lejig 10 lej, tizezer leji fölötti összegnél 20 lej.

Bírósági nyomtatványok illetéke A nyomtatvány díja 1 lej. Egyszerű idéző kézbesítése 20 gram súlyú aktával helyben 10 lej, vidékre 15 lej, 21 gramtól 50 gramig helyben 12, vidékre 17 lej, 51 gramtól 100 gramig helyben 16, vidékre 21 lej, 101-250 gramig helyben 26, vidékre 31 lej, 251-500 gramig helyben 42, vidékre 47 lej, 501-750 gramig helyben 58, vidékre 63 lej, 751-1000 gramig helyben 74, vidékre 79 lej.

Címzés nélküli nyomtatványok kézbesítési díja Minimum száz példánynál 25 gramig 50 bani, 50 gramig 75 bani, 100 gramig 1 lej. Minimum 5000 példánynál 25 gramig 25 bani, 50 gramig 50 bani, 100 gramig 75 bani.

Egyéb postai illetékek Postrestante 5 lej, reklamáció egyszerű küldemények után 2 lej, ajánlott küldemé-

nyek után 10 lej. Postafiók díja havonként 100 lej.

Milyen küldeményekre nem kell külön repülőbélyeg?

A repülőbélyeg árát az alábbi küldemények illetékébe már beszámították: Egyszerű levelek, postai levelezőlapok, egyszerűek és képek, vagy válaszlappal ellátottak, névjegykártyák, nyomtatványok, újságok, kis csomagok, üzleti levelezés, árumintaküldemények. A repülőbélyeg illeték gyanánt 1 lej kell fizetni készpénzben postautalványos küldeményeknél.

Táviratok illetéke 12 szóig helyben 12, vidékre első zóna 18 lej.

Aláírták a román-francia kereskedelmi egyezményt

PÁRIZS, március 30. Csütörtökön írták alá Párizsban a francia-román kereskedelmi egyezményt, amely szerint Franciaország megkettőzi Romániában a kőolaj vásárlását és a román gazdasági termékeknek előnyt biztosít. Az egyezmény szombat reggel lép érvénybe.

Nagy árvizek országszerte

Több helyen elmosta a vasuti töltést az árvíz

Bucuresti, március 30. A záporoszerű esők és a hó váratlan elolvadása folytán az Olv völgyében valóságos görgetegszerűen omlottak össze a sziklák. Jimblea és Motru között a sziklák a vasutvonalra zuhanva, órákon át lezárták a közlekedést.

Az esőzések folytán a Bucuresti és Giurgiu közötti vasutvonalat Comana községnél elöntötte a víz. A vonatok közlekedése rendkívül nehézségek árán történik.

A Trotus völgyében, a Trotus vize megáradt. A Julea és Tg.Ocna közötti vasuti hidat az összeomlás veszélye fenyegeti.

Ugyancsak kiáradt a Fehér kőrös vize is és elöntötte a Santana-Brad vonalat. Halmagiu és Viata de Jos állomások között a vasuti töltés meggyengült, mert a vonal teljesen víz alatt áll. Viz alatt állnak a si-

második zóna 24 lej, harmadik zóna 30 lej, 13-50 szóig helyben 75 bani, szavanként első zóna 1.25 bani, második zóna 1.75 bani, harmadik zóna 2.25 bani. 50 szóig feljebb helyben 50 bani szavanként, első zóna 1 lej, második zóna 1.50 bani, harmadik zóna 1.75 bani.

Különleges szolgálatok illetéke Villám-távírat helyben 24 lej. Első zóna 30 lej, második zóna 48 lej, harmadik zóna 60 lej.

Sürgős távirat díja helyben 12 lej. Első zóna 18 lej, második zóna 24 lej, harmadik zóna 30 lej.

Idegennyelvű táviratok első zóna 5 lej, második zóna 10 lej, harmadik zóna 15 lej.

Távírat luxusbunkettán kézbesítve 20 lej. Vonatba feladott távirat pótdíja 10 lej. Az átvételi levény kiszolgáltatása a feladónak 10 lej. Telefonon bementő távirat, vagy lakásról telefonon feladott távirat pótdíja 6 lej. Posttelegraf, vagy postrestante távirat pótdíja 5 lej. Reklamációk illeték 10 lej.

felvéve is kifejezésre juttatták román karakterüket.

Mindkét egyház az ősi román gondolat kifejezője és ez a nemzeti jellegük erősebb annál az elkülönülésnél, hogy egyikük a konkordátum értelmében a katolikus világ-egyházhoz tartozik.

A románság nemzeti egysége és lelki összetartozandósága egységes hitet követelnek, amely egyetlen egyházban, az összes románok ősi egyházában juthat csak kifejezésre. Ez az egyház nem lesz görög, nem lesz latin, hanem román egyház, amely akkor is, ha egy univerzális világegyház tagja lesz, az országban megőrzi önálló román jellegét.

Katonai intézkedések a sztrajkoló arabok ellen

Jeruzsálem, március 30. Az arab általános sztrájk csaknem az egész országra kiterjedt. Palesztina katonai parancsnokai szigorú intézkedéseket tettek a sztrájk elnyomására. Jaffában a hatóságok megtiltották a lakosságnak, hogy éjnek idején elhagyják házaikat. Katonai különítményeknek sikerült elfogniok Bashdi Ahmed terrorista vezetőt és társait, valamint számos gyanús alakot.

A bányási kereskedők egyesülete egy év alatt százhuszonhárom új taggal gyarapodott

Timisoara, március 30. (Az Uj Kelet tud.) A bányási kereskedők egyesülete, amely mindenkor fontos szerepet töltött be a Bányászat gazdasági és kereskedelmi életében, most tartotta meg ötvenötödik rendes évi közgyűlését Brebenariu Vasile elnöke alatt. A közgyűlésen vendégként megjelent Giurcaneanu Eduard ezredes, a kereskedelmi és iparkamara elnöke és Frațilă Ion iparkamara főtákarja is. A közgyűlést Giurcaneanu ezredes, a kereskedelmi testületek szövetségének nevében pedig Muresan Axente UDR-felügyelő üdvözölte. Oprea Ion elnök megköszöntötte az állapottá váló tekintettel lemondott tisztségéről, mire a közgyűlés jegyzőkönyvben örökölte meg érdemeit. Engel Károly főtákarja előterjesztette az évi jelentést, amelyből kitűnt, hogy az egyesület a múlt évben 123 új taggal gyarapodott. A kereskedők érdekeiben folytatott akciókat a múlt évben többnyire a kereskedelmi és iparkamarával karöltve vitték véghez és minden esetben sikerült a kereskedői érdekek megvédése. A költségvetés elfogadása után Schön Ede az egyesület megüresedett elnöki tisztségére Besa Cornel mérnököt, a kereskedelmi és iparkamara alelnökét javasolta, mire javaslatát a közgyűlés egyhanguan elfogadta. Az alelnöki tisztségre Brebenariu Vasile és Stachler Adámot választották meg. Besa elnök köszönetét fejezte ki a közgyűlésnek, részletesen kifejtette elnöki programját, majd indítványára a közgyűlés hódoló táviratot küldött Öfelsége Károly királynak és a kereskedelmi miniszternek. Végül Henz József bejelentette, hogy Kecskeméti Sándor, az egyesület éveken át volt alelnöke lemondott tisztségéről, mire a közgyűlés a volt alelnök érdemeit jegyzőkönyvben örökölte meg. Ezután a következő választmányt választották meg:

Baruch Salamon, Bobcsányi Ferenc, Beitz Miklós, Csendes Tibor, Danciu Francisc, Dauerbach Béla, Dirlea Ion, Feistammel József, Feuer József, Fillent Albert, Flesch Sámuel, Földváry Fülöp, Gál Emil, Grosz Simon, Henz József, Hönig Richárd, Jachan Ferenc, Jobba Márton, Ionasiu Titu, Ionescu Zaharia, Kabos Armin, Kastner Oszkár, Kecskeméti Sándor, Kecskeméti Ferenc, Koch József, Kohn Sámuel, Krayer Elemér, Kutrér István, Marzy Mihály, Reiter Károly, Rona Ede, Stachler Adám, Szabó Nándor, Teodorescu Ion, Tóth Sándor, Udický Péter, Weber István, Weisz Richárd, Wohlstein Lipót, Zsivanovics Demeter, Angerbauer Jenő, Baruch Izidor, Brebenariu Vasile, Boces Nicolae, Carabas Romulus, Cinghița Cornel, Dénes Dezső, Duschitz Miksa, Fejér Ernő, Forgács Mátyas, Ghisă Ion, Groszmann Antal, Grünwald Márton, Hering Ernő, Holz Antal, Jancsó Károly, Jaszszky Nándor, Jager József, Ionescu Aurel, Juracek Emil, Koh Sándor, Lukács Iván, Maitinszky Manó, Mann Ferenc, Mannheim Lajos, March Ignác, Molnár István, Neumann Miksa, Olariu Petru, Puis Romulus, Roxin-Bibescu Iosif, Rudas Jenő, Schön Ede, Schulz Arnold és Tearan Victor. Az ellenőrző bizottság tagjai: Carabas Romulus, Cinghița Cornel, Feistammel Márton, Jager József és Müller József.

Egyesülésre készül a két román egyház?

„Az új egyház nem lesz görög, nem lesz latin, hanem román”

Bucuresti, március 30. Amióta IX. Leó pápa 1054-ben kiközösítette Cerularius Mihály bizánci patriárkát és ezzel az egyházszakadás visszavonhatatlanul bekövetkezett, most, XII. Pius pápa megválasztása alkalmával volt elsősorban szemtanúja a világ egy oly külsőségeiben is megnyilvánuló aktuálisnak, amely a nyugati latin és keleti ortodox egyházak egymáshoz való közeledését jelképezi: a pápaválasztásról hivatalosan értesítette a Vatikán a konstantinápolyi patriárkát, ki szerencsekívánatait fejezte ki Pacelli bíboros megkoronázása felett és egyben képviseltette magát azon az ünnepélyes hálaadó istentiszteleten, amelyet a konstantinápolyi latin szertartású katolikus templomban tartottak.

A két nagy keresztény egyház közeledése érdekében azonban más téren is komoly törekvések mutatkoznak. Azt a kiáltványt, amelyet 1939 február 18-án együttesen intézett Erdély többségi népéhez Nicolae szebeni ortodox és Alexandru balázsfalvai görögkatolikus érsek, hogy az új alkotmány első évfordulója alkalmával február 27-én Gyulafehérváron összejöve hódoljanak annak az uralkodói akaratnak, amely lelkek megbékítésével az országot kimentette a pártpolitikai vívódások közül, — ennek a közös felhívásnak igen kedvező visszhangja támadt azokban a körökben, ahol a két román nemzeti egyház összeolvadásának hívei dolgoznak. Ez a felhívás hivatkozik arra, hogy „a kibékülés és testvériesülés művészei szolgálatában most is, mint mindig, ott kell állania ősi egyházunknak”. Ez az ősi egyház, mint átfogó közösség, az érsekek kiáltványa szellemében ma is változatlanul fennáll, annak ellenére, hogy híveinek egy része a római püspök legfelsőbb

jurisdikciójára hallgat, míg másik része nem fogadja el a pápaság előjogait.

Ne felejtjük el, hogy a görögkatolikusok mindössze kétszázötven esztendeje váltak ki a keleti egyházból és tértek át a római egyházba. A görögkatolikusok egyesülése Erdély, helyesebben Magyarország területén 1646-ban vette kezdetét a rutének visszatérésével. Az így létrejött unióhoz az erdélyi románok 1698-ban csatlakoztak, elfogadva a pápa fennhatóságát, de továbbra is megőrizve istentiszteletükben a bizánci szertartást és az anyanyelv használatát.

1910-ben a Magyarországon élő görögkatolikus hitűek száma meghaladta a kétmillió lelket. Ma Románia területén másfél-milliónyi görögkatolikus él, míg az ortodox hitű románok száma kerekén tizennyemhármas.

A két román egyház egyesítésére vonatkozó törekvések az utóbbi időben már a sajtóban is kifejezésre találtak. Igen jellemző erre nézve a bucaresti Románia nevű, rendszerint jólinformált és az ortodoxia közelebbi szoros kapcsolatát fenntartó napilapnak egy, a napokban megjelent cikke, mely a következő címet viseli: A román egyházak egyesítése. A cikk gondolatmenetét röviden a következőkben ismertetjük:

Előbb a közvélemény és az egyházi sajtó, utjában azonban a napisajtó is sokat foglalkozik két román egyházzal: a görögkeleti és görögkatolikus egyházak egyesítésével. Ez a két egyház román jellegű, amely a nép lelkiességét kifejező szertartásuk azonosságában is kifejezésre jut.

1925 óta még a két egyház elnevezése is hasonló hangzású: az egyiket ortodox román egyháznak, a másikat egyesült román egyháznak hívják. Ezeket az új elnevezéseket

SPORT

Vasárnap sem lesz Nemzeti Bajnoki forduló

Az FC Carpați—Venus Román Kupa mérkőzést közös megállapodás alapján vasárnap játsszák

Bucuresti, március 30. A vasárnapi NB mérkőzések is elmaradnak, miután a játékosok egy része katonai kötelezettségének tesz eleget — így határozott a szövetség. Ez már a második bajnoki vasárnap, amelynek műsora elmarad. Az előállott torlódás a szövetség úgy akar segíteni, hogy husvét vasárnapjára is bajnoki forduló tüznek ki azoknak a csapatoknak, melyek eddig nem jelentettek be nemzetközi mérkőzést.

A Venus és az FC Carpați egyébként megállapodtak abban, hogy vasárnap lejátszák Román Kupa mérkőzésüket.

A prágai Slavia jelezte, hogy bizonyosan játszik Bucurestiben a husvét tornán. A prágai csapat Lengyelországon át utazva érkezik.

Szabadságoltják az A) és B) ligák játékosait

Bucuresti, március 30. Gabriel Marinescu tábornok, a labdarúgószövetség elnöke tegnap körtáviratot küldött az összes ligaezrejesületekhez, hogy azonnal jelentsék be azon játékosok nevét, akik katonai szolgálatot teljesítenek. A szövetség elnöke ugyanis a labdarúgó program zavartalanításának biztosítására szabadságoltatni akarja a játékosokat, hogy legalább már a jövő héten folytatni lehessen a bajnoki küzdelmet.

Mi újság a sportvilágban?

Mózes Jenő vívómester kéri összes tanítványait, jelentkezzenek ma, pénteken délután 5 órakor a vívóteremben, Calea Marechal Foch 10/I.

A londoni Olimpia pályán megkezdődött a profi teniszek nagy nemzetközi versenye, melyet „világbajnokságnak” hírdetnek. Világbajnokság azonban már csak azért sem lehet, mert Budge és Perry jelenleg is Amerikában turáznak. Már pedig nélkülük a teniszvilág számos volt nagysága sem tud valódi értéket adni a versenynek, melynek díja egyébként 1500 font, közel két millió lej. (A versenyt körmérkőzéssel bonyolítják le). Az eddigi eredmények: Cochet francia—Palmieri olasz 6:1, 6:0, Maskell angol—Kozeluh cseh 6:4, 6:3, Stoeffen USA—Cochet 8:6, 6:1. Tilden USA—Palmieri olasz 6:2, 6:2. Párosban: Nüsslein német, Maskell angol—Cochet, Ramillon francia 6:4, 1:6, 12:10.

Tilden szerződött a Barna magyarországi volt világbajnokot és Bergmann volt ausztriai, jelenleg angol világbajnokot, hogy a Tilden teniszcirкус mérkőzési keretében asztalitenisz mérkőzéseket játszanak. Barna és Bergmann a tenispályára állított asztalnál mérkőznek majd. Ez az első eset, hogy tenisz és asztalitenisz egy műsoron szerepeljenek.

Oroszországi siversenyről ír a zürichi Sport. Négy napon át versenyeztek az orosz bajnokságért. A Jarosláv, Rosztov, Peregajev, Zagorszk, Moszkva utvonalon haladtak a versenyzők. Az első napon 53, a másodikon 63, a harmadikon 62, a negyediken 51 kilométert kellett megtenniük a résztvevőknek. 34-en indultak. Rendkívül éles küzdelem alakult ki. Győzött Orlov 18:39:32 idő alatt. A második helyezett Vaszilievnek mindössze 47 másodperccel volt gyengébb az ideje.

A francia játékevezetők azt fogják javasolni, hogy a jövőben a határjelzőket is lassítsák el sippal. Indokaik a következők: a játékevezető sokszor hagyja figyelmen kívül a partjelző integritását azért, mert nem látja. A partjelző sippja más hangra lenne, mint a játékevezetőé és a játékosok erre a jelre nem kötelesek megállni. Arra nem gondolt a derék kigondoló, hogy vannak rossz hallású játékosok és hogy a labdarúgók sipszó halatára nem nagyon éreik rá gondolkozni azon, hogy vajon ki fütyült...

Könyvkötészeti munkákat izlésesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészeti

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

Előfizetőink figyelmébe

Vidéki megbízottaink és utazóink egyre sürűbben panaszkodnak el lapunk kiadóhivatalának, hogy az utóbbi napok izgalmainak és eseményeinek hatása alatt inkasszómunkájuk rendkívül megnehezedett és számos olvasó a helyzetre való hivatkozással későbbi időpontra halasztja az esedékes előfizetési díj kiegyenlítését.

Az inkasszónak ez a megakadása rendkívül súlyos helyzetbe hozhatja az Uj Kelet kiadóhivatalát, amelynek az eseményektől függetlenül tovább kell teljesítenie anyagi kötelezettségeit a lap munkásaival, tisztviselőivel és munkatársaival szemben és nemkülönben változatlanul gondoskodnia kell a lap előállításának dologi kiadásairól, papírról, festékről, szállításról, stb. Az Uj Kelet kizárólag az előfizetési és hirdetési díjakból tartja fenn magát, semmiféle másirányú támogatásban nem részesül és így az inkasszó megtorpanása a lap zavartalan megjelenését veszélyeztetheti.

Ugy hisszük, nem szükséges ezalkalmmal és éppen a mai viszonyok között arra a fontos feladatra hivatkoznunk, amelyet az Uj Keletnek kell betöltenie. Az Uj Kelet ott áll

felelősségteljes posztján és lankadatlanul teljesíti a súlyos kötelességeit, amelyeket a mai idők a zsidó sajtóra hárítanak. Nem kételkedünk benne, hogy olvasóközönségünk, amely lapunk hazuséves fennállása óta a szeretetnek és ragaszkodásnak annyit tanujelét adta az Uj Kelet iránt, ezalkalmmal sem fogja megvonni tőlünk azt a csekély támogatást, amit az esedékes előfizetési díj pontos megfizetése jelent. Hiszen az előfizetési díj ellenében mi Erdély legjobban és legmegbízhatóbban informált lapját adjuk az olvasónak, olyan lapot, amely az általános hírszolgálaton kívül hűséges tükörképét és méreletét adja a zsidó világ eseményeinek is.

Ugy véljük, nem állítunk fel túlzott kívánságot, ha arra kérjük előfizetőinket, fogadják a mai körülmények között is szívesen megbízottainkat és egyenlítsék ki nálunk pontosan az esedékes előfizetési díjat. Az Uj Keletre az erdélyi zsidó olvasónak ma nagyobb szüksége van, mint valaha, viszont az előfizetési díj kiegyenlítésével lehetővé tesszük, hogy a lap zavartalan megjelenése fennakadást ne szenvedjen.

Az Uj Kelet szerkesztősége és kiadóhivatala

KÖZGAZDASÁG

Anglia újabb kétezer vagon búzát vásárol Romániában

Bucuresti, március 30. Constantai gabona-exportőr cégek megkereséseket kaptak angliai üzletfelelektől, amelyben az angolok újabb 2000 vagon buza vásárlására adtak megbízást, ugyanazokkal a feltételekkel, amelyekkel az angolok a közelmúltban 20.400 vagon búzát átvettek Romániától. Az angol cégek bejelentik, hogy valószínűleg további mennyiségeket vásárolnak még az idei terméshől.

Az Erdélyi Bank öt százalékos osztalékot fizet

Az Erdélyi Bank R. T. 44. évi közgyűlést folyó hó 28-án délután 6 órakor tartotta meg Anton Mocsonyi de Foen volt miniszter elnöke alatt az intézet bucuresti fiókének helyiségeiben, az igazgatósági tagokon kívül, 39 részvényes jelenlétében.

A közgyűlést megnyitáskor Anton Mocsonyi de Foen elnök meglepő szavakban emlékezett meg Mária királynő elhunytáról, kinek egész életét Nagy-Románia megeremelésének eszméje töltötte el. Emléke kitörölhetetlenül megmarad a román nép lelkében. Dr. Lóránd Mór központi cégjegyző főosztályvezető igazgatósági tagot. A hozott határozatok értelmében a kimutatott nyereségből a nyílt tartalékok lényeges dotálása mellett 5 százalékos osztalék kerül kifizetésre.

Miért halasztották el az új kereskedelmi törvény életbeléptetését. Megirtuk, hogy az igazságügyminiszter a hivatalos lap tegnapi számában rendelettörvényt hirdetett ki, amellyel január 1-ig halasztotta el az új kereskedelmi törvény életbeléptetését. Az elhalasztást több ok tette szükségessé. Az új kereskedelmi törvénynek ugyanis számos olyan újítása van, amelyekre vonatkozó részletes rendelkezéseket a végrehajtási utasítás fogja tartalmazni. Mivel a végrehajtási utasítás kellő időre nem készült el, az 1939. május 1-iki életbeléptetés nagy zökkenőkre és sok zavarra adott volna okot. Eppen ezért az igazságügyminiszter 1940. január 1-re halasztotta el az életbeléptetést és ugyanakkor rövid időn belül elkészítik és kihirdetik a végrehajtási utasítást, hogy a vállalatok és érdekeltek az elkövetkező kilenc hónap alatt megtehessék előkészületeiket a törvény zökkenőmentes alkalmazására.

Ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága. A kormány gazdasági bizottsága tegnapelőtt este ülést tartott, amelyen Calinescu miniszterelnök elnökletével részt vettek az összes gazdasági miniszterek. Az ülésen a fontosabb gazdasági politikai kérdéseket vitatták meg.

ből kijelölték Anton Mocsonyi de Foen elnököt, Conrad Ottó igazgatósági tagot és Hargitay Bertalan ügyvezető igazgatósági tagot.

A hozott határozatok értelmében a kimutatott nyereségből a nyílt tartalékok lényeges dotálása mellett 5 százalékos osztalék kerül kifizetésre.

A közgyűlést követő igazgatósági ülésen a következő kinevezések és előléptetések történtek:

Dr. Lóránd Mór központi cégjegyző főosztályvezető, Ioan Bunaciu, a bucuresti fiókélelnél, Radó M. Lajos, Simon Tibor, Fetter Károly és Nagy Ferenc a központonál, dr. Markovits József pedig az aradi fióknál kereskedelmi meghatalmazottakká nevezettek ki.

Dr. Bleyer Sándor kereskedelmi meghatalmazottat az oradeai fióknál cégjegyzővé és helyettes-főnökké, Hegedüs Sándort a satumarei fióknakévé és Roth Samut cégjegyző minőségében és fiók helyettes főnökké léptették elő.

Zipser Frigyes kereskedelmi meghatalmazottat a timisoarai fióknál cégjegyzővé nevezetett ki.

A hivatalos lap április 1-iki számában jelenik meg a költségvetési törvény és az adótörvény módosítása. Az egyik legutóbbi minisztertanácson állapította meg a kormány az 1939/40. évi költségvetést, annak mellékleteit, valamint az adótörvény és pénzügyi törvények módosításait. A pénzügyminiszter e törvényeket a hivatalos lap április 1-iki számában hirdeti ki.

Megjelent

az Erdélyi Cionista Kulturközpont kiadásában:

Nathan Bistrizky:

Az iljuszog utja

Ára 20 lej.

Salamon Goldelman:

Zsidó nemzetgazdaság

Ára 20 lej.

Megrendelhetők a Zs. N. Sz. timisoarai központjánál és a körzeti irodáknál.

Változatlanok a borárak. Az utóbbi hetek eseményei miatt a bor iránti érdeklődés lanyhult. Az utóbbi napokon a kereslet némileg élénkült és így a borárak változatlanok maradtak.

Módosítják a borfogyasztási adót. A földművelésügyi miniszter rendelettörvényt készített a borfogyasztási adó módosítására. A rendelettörvény eltörli az eddigi rendszert és ehelyett a fajszőlővel bevetett területek hektára után vet ki 3000 lejes adót. Az új rendszer a szőlőtermelők védelméről szóló törvény rendelkezéseit akarja érvényre juttatni, amennyiben a kiirtásra ítélt nem neves szőlőkkel bevetett területek után a fenti adó háromszorosát kell fizetni. Az új rendszer április 1-én lép életbe.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45—143.52
font	662.40—672.74
palesztinai font	663.00—673.44
holland forint	75.07—76.24
svájci frank	31.81—32.20
francia frank	3.57—3.70
márka	40.50—41.60
pengő	25—27
cehkorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1670—1700
angol font, 20%-os kvóta	1350—1375
angol font, 40%-os kvóta	1036—1050
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	180
dollár, 30%-os szabadkvóta	90
svájci frank, 30%-os kvóta	73—75
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.50
belgas (kliring)	58.50
belgas, 15%-os	58.50
zloty, 30%-os kvóta	67.50
svédkorona, 30%-os kvóta	90

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresők, üdülőhelyek és fűdőhirdetéseit, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előfizetés mellett küldünk. Jelítség levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózzott leveleket továbbítunk.

Tanítványkiképzés! Cosmética „Boté” Hamburg, Regele Ferdinand 34 II. Telefon 20-11.

Butorozott szoba fűdőszobahasználattal (esetleg konyahasználattal is) két személy részére április 1-re kiadó. Klein, Str. Regina Maria 9.

„Carmel” ort. kóser étterem husvétünnepre csak korlátot mennyiségben fogad el előfizetőket, miért is kériük igyekezni mielőtt a létszám megtelt. Széderesték ünneplés formában lesznek megtartva. Tisztelettel: Keszenbaum Berta Cluj, Calea Regele Ferdinand 33. Elián-ház.

Mindenféle fűszer, zománc, porcellán, üvegáru, pázska és liszt מוצק שר legolcsóbb árban kapható Gospoderie Stein Nicolae Brasov, Str. Reg. Maria 6.

Nyugdíjas tisztviselő, perfekt román nyelvtudással és irodai munkálatokban való jártassággal, szerény feltételek mellett állást keres. „Szorgalmas” jellegre a kiadóba.

Fonott korszok, demijonok oicsón kaphatók. Vitro üvegüzlet, Piața Unirii 8.

Üzlethelyiség a fűtéren május elsejére kiadó. Berendezés eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Kersek gyakorlott zsidó nevelőnőt két fiúgyermek mellé, román, német nyelvtudással. Spitzer Norbert Oradea, Str. D. Popoviciu 2.

Jobb zsidó nő keres olyan ortodox házat, ahol főzésért husvétön keresztül kosztot kapna, minden támasz nélkül vagyok és 15 napig Pasteur-oltások miatt itt kell tartózkodjak.

Egy Németországból emigrált férfi, aki beteg és nincs lábbelije, arra kéri a jószívű embereket, hogy segítsék ruhaneművel, elsősorban egy pár viselés cipővel. Az adományozók sziveskedjenek címüket leadni a kiadóhivatalban, hogy az illető személyesen átvehesse a ruhaneműt.

PÉNTEK
Da
igaz
Daladie
Laput
sodik k
Daladie
Mai sz
beszéde
nem jut
Páris, márc
francia minisz
negyed tíz óra
rizsi rádióban,
angol, amerika
rópai állam rá
A nagy erd
jában Francia
méltóságjel
akkor az emb
béke meleg, m
Beszéde során
ciaországgal sz
követelések te
többek között
Mint Fra
elnöke először
szólok, de szől
összes embere
csületes szánd
nek nincs szü
mindenütt me
szív nyelve. M
hogy ha egym
akik most en
volnának gyer
mekeik, — ug
egyetlen szem
egymást; meg
veszedelmeket
nak és egyse
remény a jobb
ság békéjébe.
Tényleg
lik el a világ
magukat szom
resnek. Azok
ményeket, bü
hogy engedte
kot. Önkéntel
jon lehet-e m
izgalmak köz
gondolkodni.
Mit aka
zetben? A Bé
Mire támaszk
héteten erköl
szág célja? A
és jogait.
Bármily
dó is volna ez
szögezem a f
nincs szükség
záljunk. Min
valamire, ar
de ami az or
fog tetszeni:
egységesebb.
ben, amelyek
lenségbe és s
megmondhat
sem volt oly
ma.
Franciaorsz
a békét. Fran
ha választani
alázattal és s
franciák eg
szabadságuká
A franc
az utóbbi ese
tett a haza
szítések csak
A zs

Daladier drámai rádiószózatja az igazságosságról és a jog hatalmáról

„Franciaország a szabad emberek békéjét akarja“

Daladier hangsúlyozta, hogy Franciaország mit sem enged területeiből és jogaiból

Lapunk tegnapi számának második kiadásában közöltük már Daladier alábbi rádióbeszédét. Mai számunkban újra adjuk a beszédet azok számára, akikhez nem jutott el második kiadásunk.

Párizs, március 29. Eduard Daladier francia miniszterelnök szerdán este háromnegyed tíz órakor beszédet mondott a párizsi rádióban, amelyet az összes francia, angol, amerikai állomások és több más európai állam rádiója is közvetített.

A nagy érdeklődéssel várt beszéd egyelőre Franciaország jogainak és erejének méltóságát kihangsúlyozása és ugyanakkor az emberi jogok, a szabadság és a béke meglehetősen apologetikus volt. Beszéde során, amelyben Daladier a Franciaországgal szemben emelt területeket és más követeléseket teljesítését visszautasította — többek között a következőket mondta:

A szív beszéde

— Mint Franciaország felelős miniszterelnöke először Franciaország embereihez szólok, de szólok az ország határain túl élő összes emberekhez is, akikben jószág és becsület szándék él. Van egy nyelv, amelynek nincs szüksége tolmácsolásra, mert mindenütt megértik az emberek: ez a szív nyelve. Meg vagyok győződve arról, hogy ha egymással szemben ülnek azokkal, akik most engem hallgatnak, mellettem volna a gyermekeim és mellettem az ögyermekük, — egy minden további nélkül egyetlen szempillantásunkra megértenék egymást; megértenék a nehézségeket és veszedelmeket, amelyek a világra sulyosodnak és egyszerre villanna fel bennünk a remény a jobb jövőbe, a becsület és szabadság békéjébe.

— Ténylegesen nagy nyugtalanság ömlik el a világon. Államok fenyegetve érzik magukat szomszédaik által és védelmet keresnek. Azok, akik tétlenül nézik az eseményeket, bűnösnek érzik magukat abban, hogy engedték elhatalmasodni az erőszakot. Önkéntelenül túlul fel a kérdés: vajon lehet-e még e páratlan nehézségek és izgalmak közepette szabadon cselekedni és gondolkodni.

Mit akar Franciaország?

— Mit akar Franciaország ebben a helyzetben? A Békét, a szabad emberek békéjét. Mire támaszkodik Franciaország? Megdöntésképpen erkölcsi egységére. Mi Franciaország célja? A végsőleg megvédni ideáljait és jogait.

— Bármilyen egyszerű és magától értetődő is volna ez, mégsem árt, ha ismételtel lezöngézem a fentieket. Az adott helyzetben nincs szükség arra, hogy bárkivel is polémizáljunk. Mindenesetre rá akarok mutatni valamire, ami a franciák számára nem új, de ami az ország határain túl talán újnak fog tetszeni: Franciaország sohasem volt egységesebb, mint ma. A legendákkal szemben, amelyek arról szóltak, hogy mi tehetetlenségbe és ájultságba süllyedtünk, azt is megmondhatom, hogy Franciaország sohasem volt oly határozott és olyan erős, mint ma.

Franciaország reméli, hogy megmentheti a békét, Franciaország gyűlöli a háborút, de a választania kell a háború vagy a megáláztatás és szegény között, akkor az összes franciák egy emberként fogják megvédeni szabadságukat és jogait.

— A francia közvéleményt alarminozták az utóbbi események és a nemzet messzemenő áldozatkészséggel és többletmunkával sietett a haza védelmére. A rendkívüli erőfeszítések csakhamar éreztették hatásukat a

közélet minden ágában. A gazdasági helyzet fokozatosan feljavult, a francia frank árfolyama azon a ponton áll, ahol megrögzítettük. A legutóbbi nemzetközi válság már nem egy gyenge és felkészületlen Franciaországot talált. Ezt bizonyítják a termelés fokozásáról szóló számok; a francia frank pozíciója megerősödött; csak a tegnapi napon négy tonna arany érkezett az országba. A növekvő külső veszéllyel szemben fokozottan növeltük Franciaország hatalmát is.

A teljhatalom

— Hogy a helyzettel szembe tudjunk nézni, teljhatalmat kértem és azt a parlament megszavazta számomra. Miért kértem és miért szavazta meg ezt a teljhatalmat a parlament? Mert az adott körülmények között tettekre van szükség, nem pedig tárgyalásokra. Intézkedéseket tettem a gazdasági helyzet rendezésére, a nemzetvédelem fokozására. A közérdeknek, a haza üdvének minden mellékes érdeket alárendeltem. Katonai intézkedéseket is foganatosítottunk. Franciaország fiai imponáló készséggel tettek eleget hivatásuknak, abban a tudatban, hogy olyan hazáért hoznak áldozatot, amely nem fiaink nyomoruságára építi védelmét. Ha nem tesszük ezeket az intézkedéseket úgy jogainkhoz való ragaszkodásunk kihangsúlyozása üres frázis lett volna csupán.

Franciaország ereje

— Miben áll Franciaország ereje? Impozáns véderejében, amelynek katonái megfelelő kiképzés birtokában azonos érzülettel áthatva egységes tömböt alkotnak, anélkül, hogy egyéni és emberi kvalitásaik e tömbben elvesznének. Franciaország ereje gazdasági kiegyensúlyozottságában is áll.

Az igazságosság és a jog felsőbbrendűsége

— Franciaország sohasem fogja azt akceptálni, hogy a nemzetek egymáshoz való kapcsolatait az erőviszony, az erőszak határozza meg. Az erőszak fölött áll az igazságosság és a jog, amelyek egyedül vannak hivatalos arra, hogy a népek viszonyát szabályozzák. De ha az igazságosságot és a jogot nem tartják tiszteletben és a nemzetek léte tere törnek, akkor hatalmi eszközökkel kell azokat megvédelmezni. Franciaország békeszerető, de kihangsúlyozza hatalmát is.

— Azokat a zajos acsarkodásokat, amelyek Franciaország körül az utóbbi időben felviharoztak, bizonyos fölényvel fogadtuk. Ez a fölény a mi jogaink alaposságából fakadt.

A francia-olasz kérdés

— Az egész világ azt várja most tőlem, hogy ezzel összefüggésben a francia-olasz kapcsolatokról beszéljek. Nos, teljes őszinteséggel fogok erről a kérdéstről beszélni, illetőleg hagyom, hogy helyettem beszéljenek maguk a tények.

— 1935-ben a vitás kérdések rendezése érdekében szerződést kötöttünk Olaszországgal. Független ügyeket akartunk rendezni és véglegesen likvidálni. Ezen szerződés folytán Olaszország javára határkiigazítás történt, az olaszok területi engedményekhez és gazdasági előnyökhöz jutottak. Ettől eltekintve a tuniszi olaszok státusának tíz évenként, tehát 1945-ben, 1955-ben és 1965-ben való revízióját írtuk elő. Franciaország azonnal megkezdte a szerződés végrehajtását. E végrehajtás nem szenvedett fennakadást sem Abesszínia meghódítása alatt és után, sem az 1938 tavaszán vitt hivatalos tárgyalások idején, sem pedig később, midőn elismertük az olasz birodalmat, majd Francois Ponget kineveztük Franciaország római nagykövetségévé.

Ciano gróf levele

— 1938 december 17-ikén Ciano gróf levelet intézett a francia kormányhoz,

amelyben közli, hogy Olaszország az 1935. évi szerződést érvénytelennek tekinti. Mussolini vasárnapi beszédében hivatkozott arra, hogy Olaszország ebben a levélben már megfogalmazta követeléseit Franciaországgal szemben, amelyek gyarmati természetűek és a következőkben nyerne kifejezést: Tunisz, Djibuti és Suez.

Mussolininek ez a kijelentése a nemzetközi világban nagy meglepetést keltett. Sajtóközlemények és az utóbbi időben hivatkozott arra, hogy Olaszország már december 17-ikén konkrét követelésekkel állott elő Franciaországgal szemben, amely azonban a követelésekre egyszerűen nem válaszolt. A mai francia lapokban olvashatni fogják, mert a sajtó rendelkezésére bocsájtottuk, Ciano gróf december 17-iki levelét és Franciaországnak néhány nappal később elküldött válaszát.

Uj definíciók

— És nem utolsó sorban támaszkodik Franciaország ereje barátságaira, amelyeket részben szerződések rögzítenek meg, részben pedig a szabadság-vágyó és szenvedő népek spontán csatlakozásából fakadnak egy korban, midőn a közös új definíciók alatt régi módszerek kezdenek ismét érvényesülni. A szolgálatot ebben a terminológiában közösségi szellemnek, a nyomatékosan közösi szellemnek, a nyomatékosan közösi szellemnek, a nyomatékosan közösi szellemnek nevezik. Boldogságot prédikálnak a népeknek és a valóságban lehangoltságukat készítik elő.

— Mert a világnak jelenlegi helyzetében a szolgálatról vagy a szabadságról van szó, arról, hogy az ember úgy érezhesse, ahogy a szíve diktálja, úgy élhesse, ahogy azt elképzelte, úgy gondolkodhassék, ahogy akar és úgy cselekedhessék, ahogy azt lelkiismerete előírja.

ságeikre? Az ucca zajára? Nos, Franciaország azonnal ismertette álláspontját. Kijelenttem és ezt a kijelentésem fenn tartom: egyetlen négyzetcentiméternyi területünket, egyetlen jogunkat sem vagyunk hajlandók feladni!

A tuniszi olaszok és muzulmánok

— Készen állunk az 1935-ben aláírt szerződés lojális alkalmazására. Ebben a szelvényben hajlandók vagyunk megvizsgálni minden újabb javaslatot és előterjesztést. Sok szó esett az utóbbi időben arról a 94 ezer olaszról, akik a 118 ezer francia és a két és fél millió muzulmán körében élnek Tunisz területén. Egyesek azt találták állítani, hogy ezekkel az olaszokkal rosszul bárnak, sőt, hogy egyenesen üldözik őket. Az igazság az, hogy ezek az olaszok az elképzelhető legszabadelvűbb rendszerben élnek.

A Tuniszban járt minden külföldi tanúsította ezt és én magam is meggyőződhettem róla, midőn januárban Tuniszban jártam. Mindenesetre megragadom az alkalmat, hogy köszönetemet és szívélyes üdvözetemet tolmácsoljam a derék tuniszi muzulmánoknak, akik megőrizték évszázados hagyományait, civilizációjukat és akik a Franciaország iránti hűségüknek és ragaszkodásuknak oly megkapó tanujeleit szolgáltatatták. Biztosíthatom őket arról, hogy Franciaország semmilyen körülmények között sem fog lemondani velük szemben nemess küldetésének teljesítéséről.

— És mit szólnak a közel kilencszáz ezer olaszszal szembeni bánásmóddhoz, akik a tényleges Franciaország területén élnek? Nem boldogok és megelégedettek-e ezek Franciaország törvényeinek és szabadságjogainak védelme alatt? Merült-e fel valaha is panasza a velük szemben tanúsított magatartásunk miatt?

A müncheni béke felbontása

— A béke iránti vágyának és készségének adott oly eklatáns kifejezést Franciaország másik nagy szomszédjával szemben is, akivel a múltban annyi konfliktusunk volt. Aláírtuk a müncheni egyezményt, később Párizsban a francia-német barátsági szerződést és alig egy pár nappal ezelőtt bizottságot küldtünk Berlinbe gazdasági egyezmény megkötésére, mert ez képezi két nép tartós együttműködésének legszilárdabb bázisát. De a német csapatok bevonulása Csehországba és Prágába halálos csapást mért ezekre az áldozatos fáradságokra. Előbb a népek önrendelkezési jogára hivatkoztak, később „természetes aspirációkról“ beszéltek, most pedig „Lebensraum“ról beszélnek, ami nem más, mint takarója újabb hódítási törekvéseknek.

— Ilyen körülmények között hogy is ne riadna fel egész Európa. Valamennyien el akarjuk kerülni a háborút, amely olyan kataklizmát jelentene, amelynek következményei alól egyetlen nép sem mentesülhet.

— Franciaország az emberiség nyugalmát, jólétét, szabadságát szemelőtt tartva halad a béke ösvényén. De kézen arra is, hogy szembe nézzen minden újabb támadással. Meg vagyok győződve arról, hogy mindeközül, ahol ezeket a szavakat hallják, testvéri visszhangra és fogadtatásra fognak találni az emberségesen érző és gondolkodó népek szívében. Ha az angol-francia kapcsolatok oly különösen szorosra fonódnak és a barátság annyira fenntartás nélküli lett az utóbbi időben, úgy ez éppen annak tulajdonítható, hogy ugyanaz a felfogásunk az eseményekről és ugyanazon eszközökkel, ugyanazon célokat követjük. Minden okos ember megérti, az ész szavát. Franciaország a béke szolgálatába kívánja állítani hatalmát. Franciaország ismételtel kész arra, hogy minden erejével dolgozzék az emberi méltóság és a jog szellemében a békéért, de igazsága tudatában kész a legvégső áldozatok is meghozni hazájáért és a szabadságért, bármilyen újabb támadással szemben.

של פסח

Bormazsola, krumpliliszt, valamint az összes húsvéti cikkek kaphatók

Spéternél

Cluj, Piața Mihai Viteazul 12.

A zsidó nép felelete,

a zsidó öntudat vállalása,

a zsidó jövő záloga:

a séke!

UJ KELET Legújabb hírek

Lengyelország nem hajlandó német „katonai nyomás” alatt tárgyalni

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Párizs, március 30. A francia lapok egyöntetűen helyeslik Daladier beszédét. A sajtó a szélsőbaltól és szélsőjobbáig egységes Franciaország képét mutatja, amely miniszterelnöke mögött áll.

A Figaro a következőket írja: „A franciák olyan egységet alkotnak és olyan hitet képviselnek, hogy ezen megtörnek az összes étvágány és minden ölyfe azoknak, akik valaha is merészelnék ellenük indulni”.

A Populaire helyesli Daladier beszédének tónusát. A lap szerint az adott körülmények között Franciaország és Olaszország viszonyának külön rendezése lehetetlen. A francia-olasz rendezés csak a helyzet általános szabályozása keretében történhet meg. A háború veszedelmének megátalására nincs más sorompó, mint a békés népek nyugodt és szilárd határozottsága és erőfeszítései, szoros egymás mellé iktatása.

A Justice szerint az Alpokon és a Rajnán túl meg kell érteni, hogy Daladier szerdán az összes franciák gondolatát fejezte ki. Legyenek meggyőződve arról, hogy ha hajlandók vagyunk súlyos áldozatokat hozni a békéért, semmiképpen sem fogunk hozzájárulni területünk legkisebb megcsönkítéséhez sem.

„Daladier úgy beszélt, mint egy ember” — írja a Times

London, március 30. A Times Daladier beszédét kommentálva azt írja, hogy a francia miniszterelnök úgy beszélt, mint egy ember, aki biztos magában és hazájában. Szavai mély ellentét képeztek Mussolini beszédével. Nem tüzesen, de meggyőződéssel beszélt. Abban a meggyőződésben, hogy nemes ügyért dolgozik, amelynek győzelme biztosítva van.

A News Chronicle szerint felemelő érzés volt látni azt, amint a demokratikus ország miniszterelnöke szembeszáll a diktátorokkal. A lap annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy Daladier példája ragályos lesz.

Az amerikai visszhang

Newyork, március 30. Amerikai politikai körök az első pillanattól kezdve meleg helyesléssel fogadták Daladier szerdai beszédét. Általánosságban hangsúlyozzák a beszéd nyugodt, méltóságos, határozott tónusát és mérsékletét. Hangsúlyozzák továbbá, hogy milyen ellentét van Daladier szelíd tónusa és a diktátorok erőszakos hangja között. A Daladier által kifejtett elvek Amerika eszmevilágához is tartoznak.

Olaszország vár az állásfoglalásait

Róma, március 30. Mussolini hirtelen elutasítása Calabriába arra enged következtetni, hogy az olasz kormány nem foglal állást Daladier beszédével szemben csak három-négy nap múlva, amikor a Duce visszatér Rómába.

Franciaország nem tesz kezdeményező lépést Róma felé

Róma, március 30. A ma reggeli olasz lapok nem kommentálják Daladier szerdai rádióbeszédét. A beszédéről szóló beszámolók címeiben és alcímjeiben annak megállapítására szorítkozik az olasz sajtó, hogy Franciaország nem hajlandó az olasz követeléseket teljesíteni.

Párizs, március 30. A Petit Parisienne francia félhivatalos szerint a francia kormány lehetetlennek tartja, hogy Franciaország tegye meg a kezdő lépést a francia-olasz viszály elsimítására. A Times azt javasolja, hogy titkos francia-olasz tárgyalások induljanak meg. Így senki nem szerezne tudomást arról, hogy ki tette meg a kezdeményező lépést és tárgyalási alapot is lehetne létesíteni.

Ribbentropp a berlini lengyel követel közölte a német igényeket

Varsó, március 30. A Reuter ügynökség jelentése szerint szerdán este illetékes lengyel körökben kijelentették, hogy Németország nem tett konkrét javaslatokat Lengyelországnak Danzig és a korridor átengedése névű. Ezzel szemben megfelel a valószínűségnek, hogy Ribbentropp német külügyminiszter felvetette ezt a kérdést Lengyelország berlini követe előtt. Lengyel részről már eleve kijelentették, hogy katonai fenyegetés nyomása alatt nem hajlandók tárgyalni és csak az egyenlőség alapján készek bármely vitába belemenni.

A litván parlament „néma” ülése

Kaunas, március 30. A litván diéta ma

összeült, hogy ratifikálja a Memel Németországnak való átengedéséről intézkedő litván-német szerződést. Urbsys külügyminiszter rövid három perces beszédében kérte a képviselőket, hogy minden további nélkül

szavazzák meg a szerződést.

Szanekisz elnök látható megindultsággal felhívta a képviselőket, hogy azok, akik tartózkodnának a szavazástól, vagy a szerződés ellen szavaznának, hangosan jelentsék ezt be.

Az elnök felhívására dermedt csend volt a válasz, mire kihírdették, hogy a diéta a szerződést ratifikálta.

A litván parlament szomorú, néma ülése mindössze hat percet tartott.

Német hivatalos jelentés a román-német szerződésről

A román mezőgazdaság függősége nem lesz nagyobb, mint a német iparé

BERLIN, március 30. A német távirati iroda jelenti: Illetékes körökből származó értesülések alapján a német sajtó rámutat a két tengelypartner közötti viszony kiegyensúlyozott voltára és a német-lengyel egyezmény jelentőségére.

Romániának a világtörzskokázataitól való örökös függő viszonya a román-német gazdasági egyezmény folytán megszűnt. A német piac fix és észszerű árakat biztosít Románia számára. A német geológusok és bányavállalatok részvétele a román petróleum kiaknázásában kedvezőbb Románia részére, mint azok a feltételek, amelyek mellett a petróleumtermelés eddig történt. A kiaknázás nem alkalmazkodott az ország lehetőségeihez és alá volt rendelve az óceánon túli petróleumtársaságok érdekeinek. Németország saját érdekében nem fog visszavonni a koncessziókkal, úgy, ahogy ezt szemére hányják azon külföldi vállalatoknak, amelyek most dolgoznak Romániában.

Egyébként — mondja a német hivatalos jelentés — a román mezőgazdasági termelésnek a német piac szükségleteivel szembeni függő viszonya nem lesz nagyobb, mint a német ipari termelés függősége a román piac kívánságával és szükségleteivel szemben.

Eddig százezer köztársasági foglyot ejtettek a nemzetiek

Miaya tábornok ellenezte az ellenállást

Burgos, március 30. A nemzeti csapatok megkezdették bevonulásukat Ciudad Realba, Carthagénába és Valenciába. Ellenállásra sehol sem találnak. A lakosság mindenütt lelkes ünneplésben részesíti a felszabadítókat. Miaya tábornok és Cassado ezredes tartózkodási helyét nem tudják. Ugy sejtik, hogy mindketten külföldi gözös fedélzetére menekültek.

Mint Valenciából jelentik, Cassado ezredes bejelentését heves és elkeseredett viták előzték meg. A túlzó elemek ugyanis még mindig nem voltak hajlandók behódolni és felszólították az ugyancsak Valenciában tartózkodó Miaya tábornokot arra, hogy vegye át az ellenállás megszervezését. Miaya tábornok azonban a felhívást azzal az indoklással, hogy az ellenállás reménytelen, visszautasította és kijelentette, hogy minden valószínűség szerint Mexikóba utazik, ahol beáll a hadseregbe. Csak Miaya erőlyes visszautasítása eredményezte tehát, hogy a valenciai védelmi tanácsban a józan megítélés kerekedett fe-

lül. A városban a bejelentés pillanatában rend volt.

Madridból jelentik, hogy a nemzeti csapatok által foglyul ejtett köztársaságiak száma meghaladja a százezeret. Ezideig 41 köztársasági repülőgép adta meg magát.

Madridból jelentik, hogy a nemzeti hadsereg feladata most már csak a tisztogatás munkája. Az az általános öröm, amivel a lakosság Franco államfő csapatát fogadja, igazolja, hogy mindenki megunt a háborút.

Madrid, március 30. A belügyminisztérium Madrid polgári kormányzójává Allarcot nevezte ki.

London, március 30. A Susek nevű angol cirkáló Gandiából 177, a köztársaságiak által foglyul ejtett olasz légiónáriuszt szállított el. Valószínű, hogy ennek fejében a nemzetközi brigádban harcoló és a nemzetiek által foglyul ejtett 70 angolt is szabadon bocsátják. Az angol hajók ugyan akkor 50 köztársasági vezetőt is elszállított Gandiába.

Husz kilométer széles sávot enged át Szlovákia Magyarországnak

Elutazott Budapestről a szlovák bizottság

„Ha nem sikerül megegyezni Magyarországgal, Németország intervencióját fogjuk kérni” — mondotta Tiso

Budapest, március 30. A szlovák-magyar határmegállapító bizottság szlovák küldöttsége a mai nap folyamán elhagyta Budapestet, hogy a tárgyalások eddigi eredményéről jelentést tegyen kormányának.

Pozsony, március 30. Újabb jelentés szerint az Havas ügynökség tudósítója beszédét folytatott Tiso szlovák miniszterelnökkel, aki kijelentette, hogy a magyar tá-

madással szemben nem fordult segítségért Németországhoz, mert meg akarta mutatni a világnak, hogy Szlovákia egymagában is képes arra, hogy megvédje magát.

Az újságíróknak arra a kérdésre, miért hagyta mégis, hogy a magyar csapatok elfoglalják Szlovákia egy részét, Tiso a következőket válaszolta:

— Azon a napon, midőn a magyar csapa-

tok meglepetésszerűen megszálltak egy szlovák helységet, fehér lobogós küldöttség jelentek meg a szlovák erők parancsnokánál, és átadták neki a magyar seregek parancsnokának kézírásos levelét, amely a következőket tartalmazta: „A német nemzetközi egyetértésben foglaltuk el az eddig megszállt vonalat.”

— A szlovák csapatok parancsnoka azt hitte, hogy ilyen körülmények között nem kell ellenállnia. Ezzel szemben utasítást adott, hogy ne engedje meg a magyar csapatoknak egyetlen lépéssel való előnyomulását se. Azóta további magyar térhódítás nem történt.

Pozsony elutasítja Budapest igényeit

Ezzel egyidejűleg a magyar kormány közvetlen tárgyalások kezdeményezését és közös bizottság kiküldését javasolta. Szlovákia, hogy békeakarát nyilvánítsa, elfogadta ezt a javaslatot. A szlovák bizottság a mai nap folyamán ismét Budapestre utazik és elviszi Szlovákia választát a magyar követelésekkel szemben, amely így hangzik: „Semmilyen engedménybe nem megyünk bele és követeljük a régi határhoz való visszatérést.”

Az újságíró azon kérdésére, vajon a magyarok benyomulása a németek tudtával történt-e, Tiso ezt mondotta:

— Erre a kérdésre képtelen vagyok válaszolni.

Megbízható helyről nyert értesülések szerint egyébként a Szlovákia elé terjesztett magyar követelések 1700 négyzetkilométernyi terület átengedését kívánják. Ezen a területen 139 ezer lélek lakik, köztüük 34 ezer rutén.

Szlovák részről rámutatnak arra, hogy Szlovákia határait a versaillesi békeszerződés alkalmával vonták meg. A Volosin-kormány Ruzsinszkó részéről elismerte ezeket a határokat, amelyeket március 16-án magyar részről is ünnepélyesen ratifikáltak. Ha igaz az, hogy a vitás terület északi részében rutének laknak, ezzel szemben délen igen sok a szlovák. Amennyiben Magyarországgal nem sikerülne békésen megegyezni, — mondják pozsonyi körökben, — úgy Szlovákia Németországgal közbejöttét fogja kérni. Egyébként Szlovákia hajlandó volna Magyarországnak bizonyos területi engedményeket tenni, hogyha Pozsonytól délkeletre megfelelő kompenzációkat kapna, úgy, hogy a Pozsony—Nové-zamki vasutvonal szlovák területre jutna.

Leszállította a tábla Gross-Cagero és társainak büntetését

Bucuresti, március 30. A bucaresti tábla ma hirdetett ítéletet az ismert Gros-Cagero és társainak fellebbezési perében. A tábla leszállította Gros büntetését négy évről egy évi elzárásra és 50 ezer lej pénzbüntetésre. A per mellékvádlottainak, Marcus Niedhofernek és Onciu Georgescunak, akiket a törvényszék első fokon két évi elzárásra ítélt, szintén leszállította a tábla büntetésüket egy évi elzárásra. Az ügyesség és a Nemzeti Bank fellebbezéseit elutasították, míg az államnak fizetendő kártérítést egymillió lejre mérsékeltek.

Teljesen megszűnt a cseh hadsereg

Prága, március 30. Az Havas iroda jelentése szerint március 31-ikével az egykori cseh hadsereg teljesen megszűnt. A katonákat leszerelik és azokat, akik munkanélkül maradnának, munkatáborokba koncentrálják.

A „Führer bírāja”

Berlin, március 30. Frank miniszter azzal a javaslattal állott elő, hogy a „Führer bírāja” elnevezéssel legfőbb bírói hatáskört létesítsenek, aki kényes, vitás ügyeket a maga hatáskörében döntson el és ugyanakkor utmutatást adjon a német bíróságoknak hasonló ügyek elbírálására.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT